

**FRANSIZ FLÜT OKULU'NUN ÖNEMİ VE LİTERATÜR ÜZERİNDEKİ
ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BAHAR SALAMI

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

MÜZİK ANA SANAT DALI

**MERSİN
HAZİRAN-2019**

**FRANSIZ FLÜT OKULU'NUN ÖNEMİ VE LİTERATÜR ÜZERİNDEKİ
ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BAHAR SALAMI

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ**

MÜZİK ANA SANAT DALI

DANIŞMAN

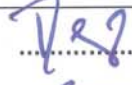


Dr. Öğr. Üyesi DENİZ KAYA

MERSİN


HAZİRAN-2019

ONAY

Bahar SALAMI tarafından Dr. Öğr. Üyesi Deniz KAYA danışmanlığında hazırlanan "Fransız Flüt Okulu'nun Önemi ve Literatür Üzerindeki Etkileri" başlıklı bu çalışma, aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından oy birliği/çokluğu ile Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Görevi	Ünvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Başkan	Dr. Öğr. Üyesi Deniz KAYA	
Üye	Doç. Cem ÖNERTÜRK	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Alper Tunga ÖZCAN	
Üye	
Üye	

Yukarıdaki Jüri kararı Güzel Sanatlar Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 09/07/2019 tarih ve 2019/22 sayılı kararıyla onaylanmıştır.


Doç. Dr. Savaş YILDIRIM
Güzel Sanatlar Enstitü Müdürü



Bu tezde kullanılan özgün bilgiler, şekil, tablo ve fotoğraflardan kaynak göstermeden alıntı yapmak 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine tabidir.

ETİK BEYAN

Mersin Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak kullandığımı,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü Mersin Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,
- Tezin tüm telif haklarını Mersin Üniversitesi'ne devrettiğimi beyan ederim.

ETHICAL DECLARATION

This thesis is prepared in accordance with the rules specified in Mersin University Graduate Education Regulation and I declare to comply with the following conditions:

- I have obtained all the information and the documents of the thesis in accordance with the academic rules.
- I presented all the visual, auditory and written informations and results in accordance with scientific ethics.
- I refer in accordance with the norms of scientific works about the case of exploitation of others' works.
- I used all of the referred works as the references.
- I did not do any tampering in the used data.
- I did not present any part of this thesis as an another thesis at Mersin University or another university.
- I transfer all copyrights of this thesis to the Mersin University.

21Haziran 2019 / 21 June 2019

İmza / Signature

Öğrenci Adı ve Soyadı / Student Name and Surname

Bahar SALAMI

ÖZET

Fransız Flüt Okulu 19. yüzyılın ikinci yarısında, Paul Taffanel'in önderliğinde doğan bir ekoldür. Bu ekolün gelişim göstermesinde rol oynayan en önemli unsurlardan biri, kurucusu olan Taffanel'in yaşamını ve kariyerini bu çalım stilini geliştirmeye, uygulamaya ve aktarmaya adanmış olmasıdır. Tarihte Fransız Flüt Okulu oluşumu ile Paris'te gelişen müzik anlayışının eş zamanlı olarak ilerlemesi ise bu ekolün yaygınlaşması için bir şans olmuştur.

Dönemin yetiştirdiği flüt öğrencileri, Taffanel'in eğitim sistemi haline gelmiş olan bu ekolü benimsemeye başlamıştır. Diğer yandan, bu eğitim anlayışına katkıda bulunan bir başka önemli oluşum ise Alman flüt yapımcısı Theobald Böhm'ün kendi adını verdiği Böhm sistem flütlerdir. Bu flüt sistemi sayesinde, flütteki bazı fiziksel özelliklerin elverişsizliğinden kaynaklı olarak notalandırılmamış olan birçok flüt metodu yazılmış ve yayınlanmıştır. Böylece Böhm'ün geliştirdiği bu sistem, hem flüt tarihi hem de Fransız Flüt Okulu açısından devrim niteliği kazanmıştır.

Taffanel ve yetiştirdiği öğrencilerin geliştirdiği yenilikçi ve metodik bakış açısının tüm dünyada yaygınlaşmasıyla birlikte flüt tarihi ve repertuarı kendisini sürekli yenileyen bir değişim sürecine girmiştir. Paul Taffanel'in önderliğinde gelişen Fransız Flüt Okulu, Avrupa ve Amerika'daki flüt eğitimini ve flüt için yazılan eserleri derinden etkilemiştir. Bu ekolün etkisiyle ortaya çıkan besteler ve kayıtlar klasik flüt repertuarının temeli haline gelmiştir.

Taffanel, Paris Konservatuvarı'nda eğitim verdiği süre boyunca flüt eğitimine özgün bir anlayışla yaklaşmış ve yeni teknik uygulamalar geliştirerek, bu uygulamalara ek olarak yazdığı metotların öncülüğünde eserler yaratmıştır. Öğrencisi Gaubert ile birlikte tamamladığı flüt metodu en önemli ve yararlı kaynaklardan biri haline gelmiştir. Kendi yazmış olduğu eserlerin yanı sıra kendisine ithaf edilmiş flüt eserleri de hala yarışma ve sınav gibi performans platformlarında çalınmakta ve flüt repertuarının temel taşlarını oluşturmaktadır.

Geçmiş yıllardan beri gelişim gösteren ve günümüze kadar ilerleyen flüt repertuarının zenginleşmesinde önemli bir etkisi olan Morceaux Imposé geleneği, Paris Konservatuvarı'nda Fransız Flüt Okulu'nun gelişmekte olduğu süreçte doğan bir gelenektir. Bu konservatuvarda yapılan mezuniyet sınavlarının flüt öğrencileri arasında bir yarışma formatına dönüşmesiyle, öğrencilerin mezuniyet programlarına zorunlu eserler de eklenmiştir. Eklenen zorunlu eserler dönemin flüt öğretmenleri ve bestecileri tarafından yazılmıştır. Bu eserler Morceaux Imposé adı altında literatüre alınarak flüt müziğinde ve edebiyatında oldukça değer kazanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Paul Taffanel, Fransız Flüt Okulu, Theobald Böhm, Metot, Morceaux Imposé.

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Deniz Kaya, Mersin Üniversitesi, Müzik Anasanat Dalı, Mersin.

ABSTRACT

The French Flute School was a school born under the leadership of Paul Taffanel in the second half of the nineteenth century. One of the most important factors that play a role in the development of this school is that its founder, Taffanel, is dedicated to the development, implementation and transfer of his life and career. The formation of the French Flute School in history and the simultaneous advancement of the musical understanding developed in Paris was a chance to spread this school.

The flute students of the period started to adopt this school which has become the education system of Taffanel. On the other hand, another important contribution to this understanding of education is the Böhm system flutes, which the German flute producer Theobald Böhm named after himself. Thanks to this flute system, many flute methods have been written and published which could not be graded due to the unfavorable physical properties of the flute. Thus, this system developed by Böhm has revolutionized both flute history and French Flute School.

Flute history and repertoire are in a process of renewing itself as the innovative and methodical perspective developed by Taffanel and the students raised by him becomes widespread all over the world. The French Flute School, which was developed under the leadership of Paul Taffanel, profoundly influenced flute education in Europe and America and the works written for the flute. The compositions and recordings that emerged under the influence of this school became the basis of the classical flute repertoire.

During his studies at the Paris Conservatory, Taffanel approached flute education with a very original approach and developed new technical applications and created works under the leadership of the methods he wrote for these applications. The flute method, which he completed with his student Gaubert, has become one of the most important and useful sources. In addition to his own works, the flute works dedicated to him are still played on performance platforms such as competitions and exams and are the cornerstones of the flute repertoire.

Morceaux Imposé tradition, which has evolved since past years and has an important effect on the enrichment of the flute repertoire, is a tradition that was born in the process of the French Flute School at the Paris Conservatory. After the graduation exams held in this conservatory turned into a competition format among flute students, compulsory works were added to the graduation programs of the students. The compulsory works added were wrote by flute teachers and composers of the period. These works have gained considerable value in flute music and literature by entering the literature under the name of Morceaux Imposé.

Keywords: Paul Taffanel, French Flute School, Theobald Böhm, Method, Morceaux Imposé.

Advisor: Dr. Öğr. Üyesi Deniz Kaya, Department of Music, Mersin University, Mersin.

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasında bana bilgisini ve tecrubesini aktaran, karşıma çıkan her türlü zorlukta yardımcı olan ve beni yönlendiren sevgili danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Deniz KAYA'ya, Fransız flüt müziğine yakınlaşmamı sağlayan ve beni bu ekolü araştırmaya teşvik eden, araştırmalarım sırasında bilgisini ve materyallerini benden esirgemeyen hocam Doç. Halit TURGAY'a ve destekleriyle her zaman yanımda olan aileme ve arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.



İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇ KAPAK	ii
ONAY	iii
ETİK BEYAN	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
GİRİŞ	1
1. FRANSIz FLÜT OKULU'NUN DOĞUŞU	2
2. PARİS KONSERVATUVARI'NIN KISA TARİHİ VE ÖNEMLİ FLÜT EĞİTMENLERİ	3
2.1. Jean Louis Tulou	3
2.1.1. Stili	4
2.1.2. Jean Louis Tulou'nun Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	4
2.1.3. Eserleri	4
2.2. Louis Dorus	5
2.2.1. Stili	6
2.2.2. Louis Dorus'nun Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	7
2.2.3. Eserleri	7
2.3. Joseph Henri Altès	7
2.3.1. Stili	9
2.3.2. Joseph Henri Altès'nin Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	9
2.3.3. Eserleri	9
3. BÖHM FLÜT SİSTEMİ	11
3.1. Theobald Böhm	11
3.2. Theobald Böhm'ün Bu Sistemi Oluşturma Süreci ve Getirdiği Yenilikler	13
3.2.1. Böhm'ün Kromatik Parmak Sistemi	16
3.3. Böhm Flüt Sistemi'nin Fransız Flüt Okulu Üzerindeki Etkileri	18
4. PAUL TAFFANEL	19
4.1. Müzikal Anlayış ve Stili	20
4.1.1. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	21
4.1.2. Eserleri	22
5. PAUL TAFFANEL'İN YETİŞTİRDİĞİ ÖĞRENCİLER	24
5.1. Georges Barrère	24
5.1.1. Stili	26
5.1.2. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	26
5.1.3. Eserleri	26
5.2. Louis Fleury	27
5.2.1. Stili	28
5.3. Philippe Gaubert	28
5.3.1. Stili	29
5.3.2. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	29
5.3.3. Eserleri	30
5.4. Marcel Moyse	30
5.4.1. Stili	32
5.4.2. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi	32
5.4.3. Eserleri	33
6. MÉTHODE COMPLÈTE DE FLÛTE VE FRANSIz FLÜT OKULU'NDAKİ ÖNEMİ	35

7. MOURCEAUX IMPOSÈ GELENEĞİ VE ÖNEMİ	42
SONUÇ	48
KAYNAKLAR	49
ÖZGEÇMİŞ	51



TABLULAR DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 2.1. Jean Louis Tulou'nun Eser Listesi	5
Tablo 2.2. Louis Dorus'nun Eser Listesi	7
Tablo 2.3. Joseph Henri Altès'nin Eser Listesi	9
Tablo 4.1. Paul Taffanel'in Eser Listesi	22
Tablo 5.1. Philippe Gaubert'in Eser Listesi	30
Tablo 5.2. Marcel Moysé'in Eser Listesi	33
Tablo 7.1. Paris Konservatuvarı'nın Zorunlu Eser Listesi (1824-1997)	43



ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1. Jean Louis Tulou	4
Şekil 2.2. Louis Dorus	6
Şekil 2.3. Joseph Henri Altès	8
Şekil 3.1. Theobald Böhm	13
Şekil 3.2. Böhm'ün 1828 Yılında Tasarladığı Flüt	13
Şekil 3.3. Böhm'ün 1832 Yılında Tasarladığı Flüt	14
Şekil 3.4. Böhm'ün 1. Oktav Kromatik Parmak Sistemi	16
Şekil 3.5. Böhm'ün 2. ve 3. Oktav Kromatik Parmak Sistemi	17
Şekil 4.1. Paul Taffanel	20
Şekil 4.2. Paul Taffanel, Andante Pastoral et Scherzettino	22
Şekil 5.1. Taffanel'in 1895 Yılındaki Flüt Sınıfı	24
Şekil 5.2. Georges Barrère	25
Şekil 5.3. Louis Fleury	28
Şekil 5.4. Philippe Gaubert	29
Şekil 5.5. Marcel Moyse	32
Şekil 6.1. Birinci Oktav Uzun Ses Çalışmaları	36
Şekil 6.2. Birinci Oktav Kromatik Dizi	36
Şekil 6.3. Art Arda Olan Notalar Üzerinde Uzun Ses Çalışması	37
Şekil 6.4. Oktavlar Arası Uzun Ses Çalışması	37
Şekil 6.5. Tek Ses Üzerinde Crescendo ve Decrescendo Egzersizi	38
Şekil 6.6. Crescendo Egzersizi	38
Şekil 6.7. Te-Re Artikülasyonu İçin Egzersiz	38
Şekil 6.8. Çift Dil Egzersizi	38
Şekil 6.9. Üçlü Dil Vuruşu Egzersizi	39
Şekil 6.10. Günlük Egzersiz Önerileri	39

GİRİŞ

Paris Konservatuvarı 17. yüzyıldan bu yana eğitim veren köklü bir müzik okuludur. Flüt eğitimi anlamında büyük yeri olan Paris Konservatuvarı, geçmişten günümüze bu enstrümanın temsilcileri haline gelmiş olan birçok flüt öğretmeni ve flüt sanatçısı yetiştirmiştir. Fransa'da her zaman bir etkileşim içinde olan sanat ve müzik anlayışı sayesinde flüt müziği için de yeni fikirler doğmuş ve flüt yorumu daha modern bir yaklaşım ile farklı boyutlar kazanmıştır. Flüt çalımını ve eğitimini her zaman ileri seviyeye taşımayı hedeflemesiyle, Paris Konservatuvarı'ndaki eğitimi yeniden yapılandırarak bir stilin doğmasına öncülük eden isim ise Fransız flüt sanatçısı ve konservatuvarın en önemli öğretmenlerinden biri olan Paul Taffanel olmuştur. Fransız Flüt Okulu kavramı Taffanel ile başlamış, yetiştirdiği öğrencilerin Fransa ve dünyanın birçok yerinde bu anlayışı devam ettirmesiyle birlikte bir ekol haline gelmiştir.

Flüt, eski çağlardan beri çeşitli materyaller kullanılarak, yapımı kemik ve ahşap gibi maddeler ile sağlanan, gelişim süreci ise belirgin olarak Barok Dönem'de başlayan bir enstrümandır. Alman flüt yapımcısı Theobald Böhm'ün geliştirdiği flüt sisteminden önce, Jacques Martin Hotteterre ve Johann Joachim Quantz gibi Barok Dönem'de yaşamış flüt sanatçıları ve yapımcıları, flütün gelişimini başlatan ilk isimler olmuşlardır. Quantz yapımı flütler 18. yüzyılın başlarında özellikle Almanya'da tercih edilen flütlerdir. Flüte iki yeni perde ekleyen Quantz, ses kalitesini kuvvetlendirmeyi amaçlamış ve başarmıştır. Hotteterre ise, 1707 yılında flüt için bir kitap yazmış ve yayınlamıştır. Bu kitabın flüt için yazılan ilk kitap olması Hotteterre'nin tarihte önemli bir yer edinmesini sağlamıştır. Öte yandan, flütün ağızlık, gövde ve kuyruk olmak üzere üç ayrı parçadan oluşan halini ilk kullanan flütistlerdendir. Bu flüt yapımcıları, flütteki parmak sisteminin yenilenmesine öncülük etmişlerdir. Aynı zamanda Barok Dönem'in önemli flüt öğretmenleri ve bestecileri olarak tarihte yer almaktadırlar.

Flütü günümüzdeki haline ulaştıran, Hotteterre ve Quantz'ın flüt üzerindeki çalışmalarını kendi atölyesinde yaptığı çalışmalarla geliştirerek, bu enstrümanı yeniden tasarlayan flüt yapımcısı ise Theobald Böhm olmuştur. Böhm'ün tasarım harikası niteliğinde olan bu flütü, Böhm sistem flüt adıyla tüm dünyada bilinmekte ve kullanılmaktadır. Bu yeni sistem zamanın tüm flütistleri tarafından hemen kabul görmese de, akılcı ve pratik dizaynı sayesinde günümüze kadar gelmeyi başarmıştır.

Paul Taffanel'in flüt eğitimine sağladığı katkılar ve flüt için yazılan eserlerin çalım stillerinin modernleşmesine yönelik yaptığı çalışmalar, Böhm sistem flütün sağladığı olanaklarla büyük ölçüde desteklenmiştir. Flüt literatürüne kazandırılan birçok metot, solo ve eşlikli eser, Fransız Flüt Okulu ve Böhm'ün geliştirdiği mekanizmanın birbiriyle her zaman ilişki içerisinde olması sayesinde gerçekleşmiştir.

1. FRANSIZ FLÜT OKULU'NUN DOĞUŞU

Fransız Flüt Okulu, 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan, doğuşunu ve gelişim sürecini flüt tarihi için oldukça değerli bir yeri olan Paul Taffanel önderliğinde ve onun yetiştirdiği öğrenciler sayesinde tamamlayan bir ekoldür. Fransız Flüt Okulu doğuşundan itibaren flüt dünyasına ilham veren ve yol gösteren bir flüt çalım stili haline gelmiştir. Bu ekolü diğer ekollerden farklı kılan en önemli özellik, eskiden beri var olan geleneksel anlayış ile, Taffanel'in yenilikçi bir bakış açısıyla geliştirdiği flüt eğitimini birleştiren bir ekol oluşudur.

Fransız Flüt Okulu; artikülasyon, vibrato kullanımı ve süsleme gibi, flüt müziğinin temellerini oluşturan teknik kavramlara önem veren ve kendini sürekli yenileyen bir flüt ekolüdür. Bu nedenle, Fransız stilinde nasıl flüt çalınacağına dair metotlar yazılmış ve bu metotların öncülüğünde flüt literatürü kökten bir değişime uğramıştır.

Fransız Flüt Ekolü'nün en belirgin özelliklerinden biri vibratonun kullanılış biçimidir. Paris Konservatuvarı'ndan doğan Fransız stili vibratonun önceki dönemlerde yaygın olan, tril gibi sesi süslemek amaçlı kullanılan vibratodan farkı, şarkı söyler gibi doğal ve derinliği ile hızının yorumda istenen etkiye göre değişkenlik gösterebilen bir yapıda olmasıdır. Taffanel de vibratonun doğal, hafif ve değişken bir şekilde kullanılmasından yanaydı (Powell, 2002:220). Fransız flütist Michel Debost Fransız Flüt Ekolü'nü şu şekilde anlatmıştır;

Enstrüman çalmanın temellerini öğretmenin sistematik ve ayrıntılı bir yoludur. Bu Fransız ekolünün sırrı değildir, Fransız ya da Çin yemeklerindeki gibi gizli tarifleri yoktur. Fransız ekolü sadece bir uygulama yöntemidir. Bu ekol, Rus müzisyenlerin ve Julliard Keman Okulu sanatçıların sahip oldukları ortak görüşe göre; enstrümanın beceri, doğru artikülasyon ve ortaya çıkan ton yoluyla akıcı ve esnek bir şekilde kullanılmasıdır (Stucker, 2009:3).

Taffanel'in öğrencilerden biri olan Marcel Moyse'a göre; Fransızca konuşmak için ağzın ve dilin aldığı doğal pozisyon aynı zamanda flütten doğru ses çıkarmak için ağzın aldığı pozisyonudur (McCutchan, 1994:47).

Fransız ekolünün doğuşuna kadar var olan Alman ve İngiliz ekolleri ise bu stilden etkilenmiş ve Fransız Flüt Okulu'nda ortaya çıkan yenilikçi ve metodik bakış açılarını benimsemişlerdir. Bu ekolün gelişimiyle birlikte yazılan metotlar ve eserler zaman içinde tüm dünyada yaygınlaşmıştır. Günümüzde hala ulusal ve uluslararası platformlarda düzenlenen yarışmalarda o döneme ait, Fransız stiliyle yazılmış birçok eser zorunlu parça olarak tercih edilmektedir.

2. PARİS KONSERVATUVARI'NIN KISA TARİHİ VE ÖNEMLİ FLÜT EĞİTMENLERİ

Paris Konservatuvarı dünyada halen varolan en eski müzik okulu olup, tarihi boyunca Fransa ve Avrupa'nın diğer yerlerinde profesyonel kariyerlerini sürdüren sayısız müzisyene devlet destekli eğitim veren bir kurum oldu. Kurucularının temel prensiplerinin aynı kalması ve günümüze kadar başarıyla sürdürülmesi, kurumun dünyadaki tüm konservatuvarlar tarafından bir model olarak kabul edilmesini sağladı (Hepyücel, 2009:4). 1784 yılında École Royale de Musique adıyla kurulan okul 1795 yılında bugünkü unvanını aldı (Debost, 2002:173). Konservatuvar 1796'da opera şarkıcıları ve üflemeli enstrüman çalan müzisyenler için eğitim vermeye başladı. Paris Konservatuvarı, öncelikle enstrümcuların mükemmel bir şekilde eğitilmesi, çok sayıda bilimsel inceleme ortaya çıkması ve ücretsiz bir kütüphaneye sahip olması nedeniyle meşhur hale geldi (Stucker, 2009:2).

Paris Konservatuvarı'nda Taffanel'den önce birçok flüt öğretmeni eğitim verdi. Bu öğretmenler arasında yetiştirdikleri öğrenciler ve eğitimleriyle en öne çıkan isimler 1829-1893 yılları arasında görev yapan Jean Louis Tulou, Louis Dorus ve Joseph Henri Altès oldu.

2.1. Jean Louis Tulou

Fransız flütist ve besteci Jean Louis Tulou, 12 Eylül 1786'da iyi bir fagot sanatçısı ve Paris Konservatuvarı'nın ilk hocalarından olan babası, Jean Pierre Tulou'nun oğlu olarak Paris'te dünyaya geldi (Grove, 1890:186). Tulou çok genç yaşta konservatuvara girerek Johann Georg Wunderlich ile flüt eğitimine başladı. 1801 yılında henüz on beş yaşındayken ilk ödülünü almaya hak kazandı. Aynı yıl, İtalyan Operası'nda çalışan hocası Wunderlich'in yanında ikinci flütist olarak yer alan Tulou, 1804 yılında ise hocasının emekli olmasıyla birlikte birinci flüt olarak aynı orkestrada çalmaya başladı ve 1813 yılına kadar devam etti (Ahmad, 1980:47).

Tulou, 1829 yılında Paris Konservatuvarı'nda flüt öğretmenliği yapmaya başladı. Tulou öğretmenlik kariyerinin başlangıcından itibaren, Böhm flüt sistemine karşı bir duruş sergiledi (Alıcı, 2010:7). Bunun nedeni, Böhm sistemi ile yapılan flütlerde parmakların gövde üzerindeki deliklere temas etmemesinden dolayı, bu sistemin flütü doğal tınısından uzaklaştırdığını düşünmesi olmuştur (Hepyücel, 2009:6).

1829 yılında Paris Konservatuvarı'nda flüt eğitimi vermeye başlayan Tulou 1856 yılına kadar bu görevi sürdürdü. Aynı yıl hem flüt yapımcılığı hem de öğretmenlikten emekli olan Tulou, 23 Temmuz 1865'te Fransa'nın Nantes şehrinde hayatını kaybetti. Konservatuvarda eğitim verdiği süre boyunca, hem virtüözite hem de kompozisyon alanında kendini geliştiren başarılı öğrenciler yetiştirdi. Bu öğrenciler arasında flüt tarihinde önemi büyük ve flüt edebiyatına çeşitli eserler ve çalışma metotları kazandırmış olan Jules Demerssemann ve Henri Altès de yer alır.



Şekil 2.1. Jean Louis Tulou (<https://www.alamy.com/stock-photo-jean-louis-tulou-by-henri-grevedon-132851503.html>)

2.1.1. Stili

Tulou, ideal Fransız stili özelliklerinden olan temiz flüt sesi ve teknik yeterliliğe sahip bir flütistti. Ayrıca o yıllardaki flütlerin teknik açıdan yeterli donanıma sahip olmamasına rağmen Tulou'nun oldukça iyi bir entonasyona sahip olduğu gözlemlenmiştir (Ahmad, 1980:47-48).

Tulou eserlerini yazarken, erken romantizmin tipik yöntemlerinden olan serbest formlar kullanmıştır fakat onun eserlerinde; Alman romantik dönem bestecilerinden Schubert ve Weber'in eserlerinde gördüğümüz, ayrıca o dönemdeki birçok bestecinin de kullandığı tematik yapı ve sonorite gibi unsurlar kullanılmamıştır. Tulou, yazdığı eserlerde genellikle kendi stilini yansıtmış ve bir Parisli olduğunu göstermiştir (Ahmad, 1980:54-58).

2.1.2. Jean Louis Tulou'nun Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Tulou Taffanel'den önce gelen flüt eğitimcilerinden biri olarak, Taffanel'in öğretim stilinden farklı fakat estetik açıdan benzer özellikler taşıyan bir eğitim anlayışına sahipti. Böhm'ün tasarladığı flütleri kullanmayı tercih etmemesine rağmen yetiştirdiği öğrenciler virtüözite bakımından yeterli donanıma sahip hale geldiler. Bunu sağlayan Tulou'nun öğrencilerini metodik egzersizlere dayalı olan flüt çalışma yöntemleri ile yetiştirme sistemidir. Ayrıca 1835 yılında kendi yazdığı *Methodé de Flûte* adlı çalışma kitabı, Paris Konservatuarı tarafından resmi flüt metodu olarak benimsenmiştir.

2.1.3. Eserleri

Tulou, flütçülüğünün yanı sıra besteciliği ile de ön plana çıkmıştır. Flüt için yüzden fazla eser yazmış fakat bu eserlerin hepsi yayımlanmamıştır. Yayımlanan eserleri arasında beş Konçerto, 15 Solo Eser, iki Senfoni Konçertanı, birkaç Fantazi ve Nocturne ve flüt için 17 Düet bulunmaktadır. Besteci tarafından yazılan birçok eserin baskısı tükenmiştir. Hala basımı devam eden eserlerinin listesi ise tablodaki gibidir.

Tablo 2.1. Jean Louis Tulou'nun Eser Listesi

Etütler
6 Etudes Extraites de La Methode (Lemoine, 1875)
Metotlar
Methode de Flute Op. 100 (Lemoine; Barenreiter 1965; Minkoff 1973)
Petite Methode 61 Elementaire (OOP Edit Paris 1875)
Solo Flüt
Recreations Musicales Op. 65 (20 airs varies (Jobert 4 volumes)
3 Fantaisies Op. 57 (OOP Simrock)
Thème Varié Op. 89 (OOP Schott)
Mélodies Italiennes Op. 113 (OOP Lemoine)
Bouquet Musical (OOP Lemoine)
9 Mélodies Favorites et Brillantes (OOP Fiirstner)
Flüt ve Piyano
Grand Solo No. 3, Op. 74 (Piano or Orchestra) (Billaudot 1970)
Grand Solo No. 5, Op. 79 (Piano or Orchestra) (Billaudot 1970)
Grand Solo No. 6, Op. 82 (Piano or Orchestra) (Billaudot 1970)
Grand Solo No. 11, Op. 93(Piano or Quintet) (Billaudot)
Grand Solo No. 12, Op. 94 (Piano or Orchestra) (Billaudot)
Grand Solo No. 13, Op. 96 (Piano or Orchestra) (Billaudot)
Grand Duo No. 2 / Guillaume Tell (Lemoine)

2.2. Louis Dorus

Louis Dorus, 1 Mart 1813'te Vincent-Joseph Vansteenkiste doğum adıyla Fransa Valenciennes'de doğdu. Dorus aslen Hollanda kökenli olan bir ailenin oğluydu. Müzisyen olan babası, Valenciennes Tiyatro Orkestrası'nda flüt çalıyordu. Dorus, on yaşında Paris Konservatuvarı'na girmesinden itibaren Joseph Guillou ile çalıştı. İlk konserini 1826 yılında verdi. Aynı yıl Paris Konservatuvarı'nda düzenlenen yarışmada ikincilik ödülü aldı (Blakeman, 2005:10-11). İki yıl sonra ise birincilik ödülüne layık görülerek başarılı bir öğrencilik geçirdi.

Eğitim hayatının ardından Th atre des Vari t s orkestrasında birkaç yıl çalıştı. Daha sonra 1834 yılında Paris Operası'na girdi ve girdikten bir yıl sonra grup şefi olarak görev yapmaya başladı. 1866 yılına kadar opera orkestrasında çalışmaya devam etti. Dorus aynı zamanda Paris'te var olan müzisyenler topluluğunun kurucu üyelerinden biriydi (Blakeman, 2005:11). Belçika'lı bir müzikolog ve besteci olan François Joseph F tis'e göre;

“Dorus, Böhm' n geliştirdiği flütün alt oktavdaki notaları, entonasyonu ve flütte yapılması neredeyse imkansız olan bazı tril pozisyonlarını kolaylaştıran mekanizması nedeniyle bu enstrümanın üstünlüğüne inanmış ve tercih etmiştir.”

Dorus, her zaman kültürlü ve mütevazı bir müzisyen oluşuyla dikkat çekti. Gösterişli bir solo flütü olmaya karşı olmasa da, daha çok oda müziği gruplarına dahil olmayı tercih etti (Blakeman, 2009:12). 1868 yılında emekli olan Dorus Paris'te yaşamaya devam etti.  l m ne kadar Paris'in farklı bölgelerinde yaşayan Dorus 9 Haziran 1896'da hayatını kaybetti.



şekil 2.2. Louis Dorus (https://en.wikipedia.org/wiki/Louis_Dorus)

2.2.1. Stili

Böhm sistem flütleri desteklemesi ve bu flütlerin Paris Konservatuvar'ında kabul edilmesi sayesinde Dorus, kendi stilini yansıtan Fransız flüt ekolü ozelliklerine sahip bir anlayış geliştirdi. Virt ozite ve güzel sese odaklı olan Fransız Flüt Okulu unsurlarını kendi flüt  alım stilinde de esas alarak bu ekolün timsali haline geldi.

2.2.2. Louis Dorus'nun Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Dorus, Tulou'nun emekliliğinin ardından konservatuvarda flüt eğitmeni oldu ve Theobald Böhm'ün geliştirdiği gümüş flütü resmi olarak öğretmeye başladı. Böhm sistem flüte geçmesiyle birlikte bu flüt için *L'étude de la Nouvelle Flute* (Yeni Flüt Çalışması) adında bir metot yazdı. Ayrıca 1860 yılında öğrencilerinden biri olan Paul Taffanel de bu flüt ile birincilik ödülü kazandı (Hepyücel, 2009:6). Dorus'yu kendinden önce gelen flüt öğretmenlerinden farklı kılan, flüt tarihinde bir dönüm noktası olarak görülen Böhm mekanizmalı flütlerin Paris Konservatuvarı'nda kullanılmasını sağlayan ilk flüt öğretmeni olmasıdır.

2.2.3. Eserleri

Dorus'nun flüt için geleneksel tema ve varyasyonlar içeren eserler yazdı. Ayrıca Donizetti ve Weber gibi bestecilerin yazmış olduğu melodiler üzerine de fantazi ve çeşitlemeler de yazdı. Bunlara ek olarak o dönemde Böhm sistemin yaygınlaşmasıyla birçok eğitmenin bu sistem için geliştirdiği çalışma yöntemleri arasında Dorus'nun yazdığı flüt metodu da vardır. Besteciye ait eser listesi tablodaki gibidir.

Tablo 2.2. Louis Dorus'nun Eser Listesi

Metot
Methode pour la Flute Système Böhm (Lemoine)
Solo Flüt
16 Airs Varies et Fantaisies/Airs de Donizetti (OOP Schott)
Flüt ve Piyano
Fantaisie/Norma (OOP Lemoine)
Fantaisie/Anne Boleyn (OOP Lemoine)
Fantaisie/La Fiancee d'Appenzell (OOP Lemoine)
Fantaisie/Linda (OOP Lemoine)
Souvenir de Pyrenees (OOP Lemoine)
Fantaisie Espagnole (OOP Lemoine)
Valse et Introduction/La Nuit de Noel (OOP Lemoine)

2.3. Joseph Henri Altès

Joseph Henri Altès, Dorus gibi, Fransız Flüt Okulu'nun gelişim sürecinde etkili olmuş, Paris Konservatuvarı için önemli olan bir diğer flütist ve öğretmendir. Altès 18 Ocak 1826 yılında Fransa'nın Rounen şehrinde doğdu. 1840 yılında Paris Konservatuvarı'na giren Altès, Tulou'nun en önemli öğrencilerinden biri oldu. İlk ödülünü ise konservatuvara girdikten iki yıl sonra aldı (Schulze-Johnson, 1992:101). 1847 yılında Opéra-Comique tiyatrosunun

konserlerinde çaldı. 1848 yılında ise Paris Operası'nda birinci flütist pozisyonunda olan Dorus'nun yanında ikinci flütist olarak göreve başladı ve daha sonra Dorus'nun yerini aldı (Ahmad, 1980:80).

Altès, Tulou'nun diğer öğrencileri gibi geleneksel bir stil öğrenerek flüte başladı, fakat kazandığı ilk birincilik ödülünden sonra Böhm sistem flütle çalmaya başladı ve kariyeri boyunca bu yeni enstrümanın tekniğini geliştirmeye devam etti (Schulze-Johnson, 1992:101). Altès Tulou'nun emekliliğinden sonra 1868 yılında Paris Konservatuvarı'nda flüt öğretmenliğine başladı ve 1893 yılına kadar bu görevi sürdürerek konservatuvarda en uzun süre kalan eğitimcilerden biri oldu (Ahmad, 1980:81). Öğrencilerine flüt ve teori eğitimini eş zamanlı olarak vererek, flüt eğitimine yeni bir yaklaşım getirdi (Glick, 2014:42).

Henri Altès Paris Konservatuvarı'nda öğretmen olduktan sonra, öğrencilerine verdiği eğitim, yazdığı metot ve Fransız Flüt Okulu'ndaki stil özelliklerini barındıran flütçülüğü sayesinde, Paul Taffanel'den önce gelen en etkili eğitimcilerden biri olmuştur. 1893'te sağlık problemlerinden dolayı emekli olduktan sonra, 9 Temmuz 1899 yılında hayatını kaybetmiştir.



Şekil 2.3. Joseph Henri Altès (https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph-Henri_Altès)

2.3.1. Stili

Paris Konservatuvarı'ndaki flüt öğretmenlerinin Böhm mekanizmalı flütlerin çalışma yöntemleri ile ilgili geliştirmiş oldukları metotlar arasında Henri Altès'nin *Méthode Grande pour la Flute* (Flüt İçin Büyük Metod) adlı flüt metodu da vardır (Hepycel, 2009:3). Bu metot, Böhm flüt için yazılmış en eski metotlardan biridir. Altès'nin metodunu o dönemin flüt metotlarından farklı kılan ise, içinde entonasyona yönelik alternatif parmak pozisyonlarının gösterildiği bir bölümün olmasıdır (Alıcı,2010:8). Altès'nin eğitim anlayışını ve flüt öğretim stilini simgeleyen bu metot günümüzde hala kullanılan çalışma yöntemleri arasındadır.

2.3.2. Henri Altès'nin Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Altès Flüt tarihinde yer etmiş en başarılı flüt eğitimcilerinden biridir. Altès'nin, öğrencisi Georges Barrère'nin de söylediği gibi, sistematik ve sıkı disiplin içeren bir eğitim anlayışı vardı. Pek çok yönden titiz ve hayranlık uyandıran bir öğretmen olan Altès, bu eğitim anlayışını yazdığı *Méthode pour Flûte Système Boehm* (Böhm Sistemi için Flüt Metodu) adlı flüt metoduna da yansıttı. Öğrenciyi tekniğini her yönden geliştirebilmesi için büyük bir özenle yönlendiren Altès için "kusursuz çalmak" her zaman esas olmuştur (Blakeman, 2005:98).

2.3.3. Eserleri

Altès'nin yazdığı eserler arasında flüt metodu dışında birkaç fantezi¹ ve opera ezgileri üzerine çeşitlemeler de vardır. Ayrıca Paris Konservatuvarı'nda yapılan yıl sonu yarışmaları için 25 yıl süren eğitimlik hayatı boyunca 12 adet solo eser yazmıştır. Fakat bu eserler mevcut flüt literatürüne dahil olmamıştır (Ahmad, 1980:81-82). Altès'nin yayımlanmış olan eserleri aşağıdaki listede verildiği gibidir.

Tablo 2.3. Henri Altès'nin Eser Listesi

Etüt Kitapları;
20 Etudes Melodiques et Progressive Extraites de l'Op. 126 de Lindpainter (Costallat) (20 Melodik ve Aşamalı Çalışma)
26 Etudes Choies (G. Schirmer) (26 Seçili Etüt)
Flüt ve Piyano İçin Yazdığı Eserler;
Variations/Un Theme du Pirate de Bellini Op. 1 (Costallat)
Fantasia Originale in D, Op. 2 (Costallat)
Fantasia Caracteristique No. 1 (La Venitienne) Op. 4 (Billaudot)
Fantasia No. 2 (L'HelvStique) Op. 5 (Costallat; Billaudot)

¹Ana tema üstüne yapılan çeşitlemelerden kurulu, özgür biçimli çalgısal tür. Fantasia (İt.)

Fantaisie No. 3 (L'Espagnole) Op. 6 (Costallat; Billaudot)
Fantaisie Caracteristique No. 4 in A minor, Op. 7 (Costallat)
6 Melodies Op. 8,9, et 10 (tr) in D, C, F, A, Bb Major and g minor (Costallat)
Les Chants du Rossignol Op. 11 (Salabert)
Fantaisie/La Perle du Brasil Op. 12 (Heugel)
Solo de Concert in C, Op. 15 (Costallat)
Fantaisie/Robert le Diable Op. 16 (Costallat)
Fantaisie/Les Huguenots Op. 17/1 (Costallat)
Caprice/Les Huguenots Op. 17/2 (Costallat)
Fantaisie/Le Prophete Op. 18 (Costallat)
Fantaisie/L'Etoile du Nord Op. 19 (Costallat)
Fantaisie/Le Pardon de Ploermel Op. 19 bis (Costallat)
Fantaisie/Dinorah Op. 19/3 (Costallat)
Solo de Concours No. 1, Op. 20 (Costallat)
Solo de Concours No. 2 in C, Op. 21 (Costallat)
Solo de Concours No. 3, Op. 22 (Costallat; Billaudot)
Solo de Concours No. 4 in A, Op. 23 (Costallat; Billaudot)
Solo de Concours No. 5 in g minor, Op. 24 (Costallat; Billaudot)
Solo de Concours No. 6 in Bb, Op. 25 (Costallat; Billaudot)
Lara, Duo de Concert Op. 27
Reminiscence/L'Africaine Op. 29/1 (OOP Maquet)
Fantaisie/L'Africaine Op. 29/2 (OOP Costallat)
8 Transcriptions Classiques Op. 30 (OOP Lemoine)
Fantaisie/Zampa (OOP Grus)
Danse de la Sorcière, Rondo de Paganini (Billaudot, 1971)

3. BÖHM FLÜT SİSTEMİ

Flütün akustiği ve mekanizması zaman içinde belirgin bir ölçüde değişti. 16. yüzyılda var olan flütlerde sadece altı tane perde ile üfleme deliği vardı ve yaklaşık iki oktavlık ses aralığına sahipti. 17. yüzyılın sonlarına doğru olan şaşırtıcı bir yenilik sayesinde, silindir şeklinde olan flüt delikleri koniye benzeyen bir hale getirildi. Böhm'den önce gelen flüt yapımcılarından olan Jacques-Martin Hotteterre ailesine dayanan bu tasarım sayesinde flüt; ses aralığı, entonasyonu ve tonu açısından gelişerek kendine özgü tatlı bir tınıya sahip oldu. Flüt perdeleri devam eden 150 yıl boyunca koniye benzer şekilde üretilmeye devam etti. Böhm'ün yapmış olduğu çalışmalar ile de flüt tamamen kromatik bir enstrüman haline geldi (Schulze-Johnson, 1992:1).

3.1. Theobald Böhm

Böhm, kuyumcu olan usta bir altın yapımcısının oğlu olarak 9 Nisan 1794 yılında Münih'te dünyaya geldi. Babasından öğrendiği kuyumculuğun yanı sıra Böhm'ün, hem metal ustalığı hem de mekanik sanatlara olan ilgisi ve yeteneği onu flüt yapıcılığına kadar götürdü (Fitzgibbon, 1914:52).

Böhm, mekanik becerisini ve icat yeteneğini çocuk yaşında belli etti ve bu yeteneğini flüte uygulamaya başladı. Böhm, babasının atölyesinde ona verilen imkânla kendisinin zorlukla kullandığı ve kendi kendine öğrendiği flütünü dört perdeli yapma fırsatı buldu. 1810 yılında yaptığı bu çalışmayla flütte gelişmelere imza atmaya başlayan Böhm, aynı yıllarda flüt çalışmalarına flüte çeşitli yenilikler getiren ve King of Bavarian's Court Orkestrası'nın (Bavyera Sarayı Kralı) birinci flütçüsü Johann Nepumuk Capeller'in fikirlerine dayanarak, hareket edebilir altın ağız çukurlu dokuz perdeli bir flüt yaptı. Böhm aynı yıllarda flüt icrasını geliştirmek için dersler almış, gösterdiği çaba sayesinde 1812-1817 yılları arasında Court (Saray) orkestrasında ikinci flütist, Münih'teki Isargate Tiyatrosu'nda birinci flütist olarak yer aldı (Fitzgibbon, 1914:52-53).

Böhm, flüt yapımcısı kimliğinin yanı sıra aynı zamanda amatör bir icracıydı. Bu sayede flüt repertuarına da katkı sağladı. 1822 yılından itibaren flüt için besteler yapan Böhm'ün yazdığı, romantik döneme damgasını vuran etütler flütü virtüözite açısından oldukça geliştirdi. Flüt için yazdığı eserlerin birçoğu orkestra veya piyano eşlikliydi. Ayrıca Böhm, eserleri arasına Beethoven, Mozart, Bach, Schubert, Haydn ve Mendelssohn gibi bestecilerin eser uyarlamalarını da ekledi (Arslan, Sarıboğa, 2012:135).

Böhm, yaşı büyüdükçe gözde çalgısı olan flütün çalımını kusursuz hale getirmek için çalışmalar yapmaya gayret etti. 1828 yılında flüt yapımı için kendisine bir atölye açtı. Bu atölyede yaklaşık olarak altmış yıl sürmüş olan flüt yapımına başladı. Böhm'ün flütte yapmış olduğu değişimler flütün orkestradaki konumunu yükseltirken aynı zamanda solo çalgı olarak kullanılmasını da sağladı (Sarıboğa, 2011:27).

Böhm'ün geliştirdiği gümüş flütün ilk olarak Paris Konservatuvarı'nda resmi olarak kabul edilmesi sayesinde, bu flüt Fransız flüt ekolünde önemli bir unsur olarak kabul edilmiş oldu. Paris Konservatuvarı öğretmenlerinin yazmış olduğu metotlar Böhm mekanizmalı flütün çalışma disipliniyi şekillendirdi. Teknik ve müzikal olarak yeni açılımlar sağlayan Böhm mekanizmalı gümüş flütlerin Paris Konservatuvarı'nda kabul edilmesinden sonra kısa süre içerisinde teknik ve müzikal açıdan flütün konumunu zenginleştiren birçok eser yazıldı ve bu eserlerin teknik seviyelerine ulaşabilmek için özellikle Paris Konservatuvarı öğretmenleri tarafından önemli egzersiz kitapları yayınlandı (Hepyücel, 2009:V).

Böhm 1831 yılında Londra'ya giderek orada Londra Filarmoni Orkestrası ile birlikte kendi yazdığı *Grand Polonaise in D* adlı eserini çaldı. Bu konser sayesinde tasarladığı flütleri tanıtmaya imkanı buldu. Aynı zamanda bu Londra ziyaretinde flütçü Charles Nicholson'ı dinleme fırsatı yakaladı ve onun tonunu çok beğendiği ve etkilendiği için Münih'e döndükten sonra yeni çalışmalar yapmaya başladı (Fitzgibbon, 1914:53). Tasarladığı flüt ile 1833-1836 yılları arasında Münih'te ve Londra'da çeşitli orkestralarda çalmaya devam etti. 1837 yılında Paris'teki Bilimler Akademisi'nde bu yeni flütü tanıttı. Böylece Fransa, İngiltere, Almanya ve İtalya'da dönemin önde gelen birçok sanatçısı Böhm sistem flütü benimsedi (Böhm, 1847/1882:13).

Böhm 1846 ve 1847 yılları arasında kendisini tamamen flüt akustikliği ile ilgili olan çalışmalarına adanmıştı. Flütteki her bir perdeyi rahat bir parmak pozisyonu için yerleştirmekten çok, flüt tonunu geliştirmek ve güzelleştirmek için çalıştı. Var olan flütlerdeki perde delikleri büyüktü ve deliği kapatan perdelerin içi keçe ile kaplıydı. Böhm ise bu mekanizmayı, geliştirdiği perde sistemi ile değiştirdi. Bu sistemin her boyutta flüte uygulanabilir olduğu kanıtlandı ve tüm tahta üflemeli çalgılar üzerinde kullanıldı. Diğer flüt yapımcıları Böhm'ün tasarladığı mekanizmada bazı değişiklikler yapsa da, bu sistem pratik ve konforlu yapısından dolayı benimsenerek standart flüt sistemi haline geldi.

Böhm'ün flüte olan katkıları tam olarak açıklanamasa da, günümüzde kullanılan parmak sistemini, perde deliklerinin gelişimini, enstrümanı tamamen değiştiren ve Böhm sistem flütün, tüm enstrümanlar arasında en mükemmel mekanizmaya sahip enstrümanlardan biri haline gelmesini kesinlikle ona borçluyuz (Boehm, 1871/1908:vii, Çevirmenin Önsözü).



Şekil 3.1. Theobald Böhm (<https://classical-music-online.net/en/composer/Boehm/11907>)

3.2. Theobald Böhm'ün Bu Sistemi Oluşturma Süreci ve Getirdiği Yenilikler

Böhm flüt yapımına 1828 yılında flüt yapımı için açmış olduğu atölyesinde başladı. Böhm'ün amacı, zayıf sesleri güçlendirmek, entonasyon problemini azaltmak ve daha pratik bir parmak sistemi geliştirmektir. Bu atölye Böhm'ün kendi dehasını geliştirmesi için büyük fırsat oldu (Boehm, 1871/1908:6-7).

Böhm flüt yapımına başlamadan önce ilk olarak daha kolay ve doğru bir mekanizma geliştirebilmek için çeşitli makineler yapmaya başladı. Bu makineler ile flüt mekanizmasını sağlamlaştırarak, 1828 yılının sonlarında yeni perde sistemine sahip ve aynı zamanda zarif bir yapısı olan ilk flütünü bitirdi (Sarıboğa, 2011:36). Bu flüt, gümüş perdeleri olan ve "cocuswood" adı verilen tropikal bir ağaçtan yapılmıştı.



Şekil 3.2.Böhm'ün 1828 Yılında Tasarladığı Flüt (Sarıboğa, 2011:37)

1831 yılında, Nicholson'ın flüt sesinden çok etkilenmiş olan Böhm, onun kullandığı ağızlığı örnek alarak daha güçlü ve dengeli bir tını elde etmek için flüt üzerinde yeniden çalışmaya başladı (Fitzgibbon, 1914:53). Böhm'ün bu flütten etkilenmesinin nedeni Nicholson'ın geliştirdiği ağızlığın flütteki ses rengi değişimlerine duyarlı olan ve flütçünün farklı ton renklerini bulmasını büyük ölçüde kolaylaştıran bir yapıda olmasıydı (Shaw, 2014:Özet).

Böhm aynı zamanda eski parmak sisteminden vazgeçerek, iki veya daha fazla perdenin tek parmakla kapatılabildiği bir sistem kullanmaya karar verdi (Fitzgibbon, 1914:54). Böhm, bu parmak sistemini, kromatik aralıkların en doğru entonasyon ile çalınabileceği şekilde tasarladı. 1832 yılının ortalarında bitirdiği bu yeni flüt Böhm'ün bütün beklentilerini karşıladı (Sarıboğa, 2011:38-39). İlk yaptığı flüt ile karşılaştırıldığında, bu flüt kesinlikle mükemmel yaklaşmıştı. Flüt perdeleri akustik açıdan doğru yerlere yerleştirildi ve Böhm'ün yeni parmak sistemi sayesinde tüm seslerin temiz ve güvenli bir şekilde çalınması sağlandı. Böhm, 1833 ve 1836 yılları arasında Münih ve Londra'da konserler vermeye devam etti. Bu konserlerde dinleyicilerin yaptığı gözlemler sonucu; Böhm'ün yeni flütü temiz entonasyonundan dolayı takdir gördü (Böhm, 1847/1882:8-13).



Şekil 3.3. Böhm'ün 1832 Yılında Tasarladığı Flüt (Sarıboğa, 2011:39)

Böhm sistem flütün ortaya çıkışından sonra herkes tarafından kabul görmesi biraz zaman aldı. Bu flüt, birçok flüt sanatçısı ve entsrüman yapımcısı tarafından incelendi. Fakat alışık olmadıkları yeni parmak sisteminden dolayı cesaretleri kırıldı. Eski sistem flüte alışık olan müzisyenler Böhm sistem flüte karşı çıktılar. Bunun nedeni, bildiklerinden tamamen farklı bir

enstrüman ile çalmaya başlamalarının zor olacağını düşünmeleri idi (Böhm, 1847/1882:13). Böhm bu nedenle 1832'den 1846'ya kadar geliştirdiği sistemin değerinin anlaşılmadığı düşüncesiyle flüt üzerinde yaptığı çalışmaları bıraktı. Atölyesini ise 1839 yılında birlikte çalıştığı işçisi Rudolph Greve'e devretti (Arslan, Sarıboğa, 2012:137). Fakat Böhm'ün yapımını 1832 yılında tamamlamış olduğu bu flüt zamanla genç flütistler tarafından benimsendi (Sarıboğa, 2011:41).

Böhm 1847 yılında yeniden çalışmalarına başlamak için kurduğu atölyesinde, flütte var olan bir takım entonasyon problemlerini yok etmek amacıyla flüt mekanizması üzerinde bazı değişiklikler yaptı. Bu çalışma, onun flüt sistemi ile ilgili yaptığı tüm çalışmalar arasında en çok öne çıkan ve başarı getiren çalışması oldu. Böhm bu mekanizma ile flütteki kromatik notaların kolay çalınabilmesini, alt oktavdaki notaların ses hacminin yükselmesini ve tiz notaların entonasyonunun iyileşmesini sağladı (Fitzgibbon, 1914:56).

Böhm, 1847 yılında yaptığı çalışmaların sonucu olarak, flüt perdelerinin tümünün aynı genişlikte olmasını sağladı. Delikleri ilk flütlerde olduğu gibi parmak uygunluğuna göre değil, akustik kurallara göre yerleştirdi ve bu flütte on üç temel delikli perde kullandı. Deliklerin üzerine kendiliğinden açık şekilde duran kapaklar yerleştirdi. Böylece, çalan kişinin tüm delikleri perdeler, miller ve yaylar aracılığıyla kontrol edebilmesini sağladı (Sarıboğa, 2011:48).

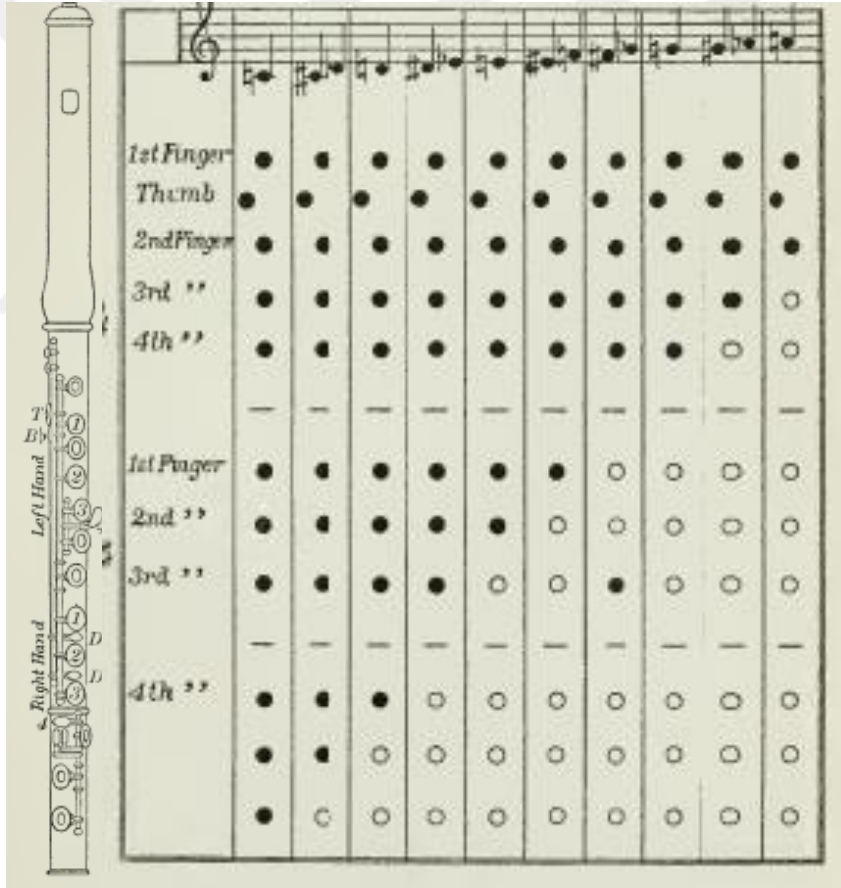
Flüt entonasyonunu önemli ölçüde etkileyen bir diğer değişim ise ağızlığın yenilenmesi oldu. Önceden var olan ağızlık ile tiz sesler üflenildiğinde, üflenen havanın sadece bir kısmı doğru yöne gittiği için temiz ses kayboluyordu. Aynı zamanda flütten vızıltılı ve rahatsız edici sesler çıkabiliyordu. Bu yüzden Böhm, tasarladığı gümüş flütteki ağızlık deliğine uygun derinliği vermek için çalışmalarına devam etti. Buna ek olarak rahat bir pozisyonla üflemek ve kaliteli bir ton elde etmek için üfleme deliğine kalkık bir başlık ekledi. Bu başlığa *Embouchure* (ağızlık) adı verildi. Böylece havanın kontrollü üflenebilmesi sağlandı ve daha temiz bir ses elde edildi (Böhm, 1847/1882:64-65).

Böhm'ün yapımını 1847 yılında bitirdiği bu flüt; 1851 yılında Londra sergisinde, 1855 yılında ise Paris sergisinde altın madalyaya layık görüldü (Fitzgibbon, 1914:57). Tüm flüt sanatçıları tarafından çok iyi karşılanan bu flüt hem profesyonel hem de amatör flütçüler için çabuk benimsenen ve tercih edilen bir flüt haline geldi. Bu yeni flüt, bu enstrümanı çalan herkesin tanışması gereken, tamamen yeni bir parmak sistemi ile geldi. Böhm nihayet aradığı mükemmel enstrümanı, ses aralığı ve kalitesi açısından dengeli bir perde sistemine ve parlaklığa sahip olan bir flüt tasarlayarak yaratmış oldu. 1847 yılının buluşu olan bu flüt, mevcut eserlerin daha kolay çalınabilmesini sağladı ve flüt kompozisyonu için yeni ufuklar açtı (Davis, 2014:32).

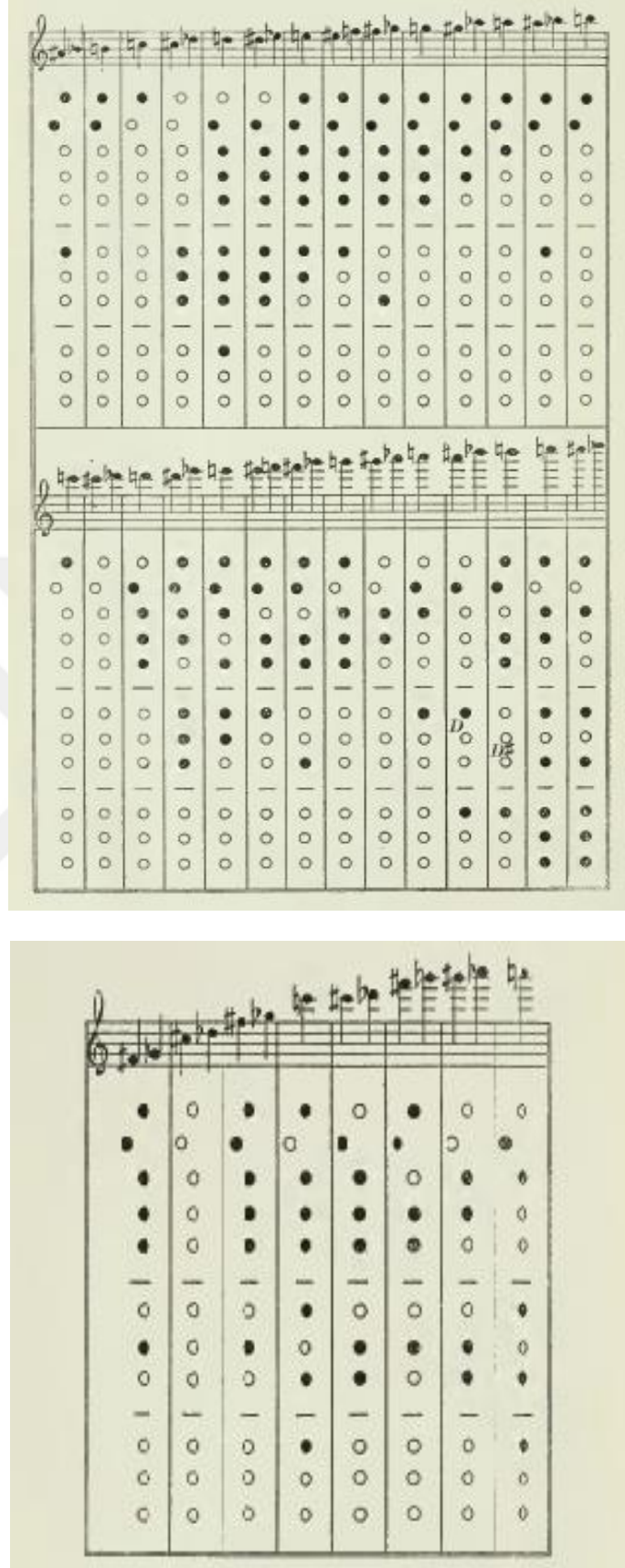
3.2.1. Böhm'ün Kromatik Parmak Sistemi

Böhm'ün flütü yeniden yapılandırmak amacıyla başladığı çalışmaların enstrümana kazandırdığı en büyük yeniliklerden biri parmak sistemini değiştirmesi oldu. 1828-1847 yılları arasında çeşitli deneyler ve uğraşlar ile üzerinde çalıştığı parmak sistemini tamamladı. Böhm'ün bu yeni parmak düzenini tasarlama amacı flütü daha kullanışlı ve pratik bir enstrüman haline getirmektir.

Bu sistem, sağ elin başparmağı flütü tutmak için kullanıldığından dolayı, geri kalan dokuz parmağın perdelere yerleşeceği şekilde tasarlandı. Bu nedenle bir parmakla birden fazla perdenin aynı anda kapatılması gerekebiliyordu. Böhm bunun gerçekleşebilmesi için flütün kuyruk kısmındaki C (do), C# (do diyez) ve D (re) notalarının sağ elin küçük parmağıyla kaydırılarak kullanılabilen bir sistem ekledi. Böhm'ün flütün kuyruk bölümüne uyguladığı bu sistem flüt üzerinde yaptığı önemli değişimlerden biridir.



Şekil 3.4. Böhm'ün 1. Oktav Kromatik Parmak Sistemi (Boehm, 1908:39)



Şekil 3.5. Böhm'ün 2. ve 3. Oktav Kromatik Parmak Sistemi (Boehm,1908:40)

3.3. Böhme Flüt Sistemi'nin Fransız Flüt Okulu Üzerindeki Etkileri

Fransız Flüt Okulu kendisini sürekli olarak yenilikçi bakış açılarıyla geliştiren bir okuldur. Bu okulu geliştiren ve temsilcileri haline gelen besteci-flütçüler, literatürde bulunan geleneksel ve alışılmış kalıplardan uzaklaşarak, virtüözite açısından daha önce yazılmamış eserler ortaya koyulmuştur. Böhme'nün geliştirdiği mekanizma sayesinde flüt tarihinde yeni bir dönemin başlamasıyla birlikte, Fransız Flüt Okulu için de önemli bir değişim gerçekleşmiştir. Dorus'un Böhme sistem flütün Paris Konservatuarı'nda kabul görmesini sağlaması bu değişimin temellerini atmıştır.

Böhme sistem flütün, Fransız Flüt Okulu'nun kurucusu olan Taffanel'in flüt eğitiminde çok önemli bir yeri vardır. Taffanel gerek flüt literatürü gerekse flüt eğitimi için olan çalışmalarının yanında, yetiştirdiği öğrencilere kendi eğitim sistemini ve müzik stilini aşmıştır. Bu sayede Böhme sistem flüt, önce Fransız Flüt Okulu'nda ve daha sonra tüm dünyada yaygınlaşmıştır. Bu anlayışla yetişmiş olan ve Taffanel'den sonra da kendi öğrencilerini yetiştirmeye devam eden flüt sanatçıları, Böhme sistem flüt için birçok metot geliştirmiştir. Bu sistemin anlaşılması ve doğru çalışma yöntemleri ile çalışılması amacıyla yazılan bu metotlar, Fransız Flüt Okulu'nun izinde tüm dünyada kullanılan metotlar haline gelmiştir. Bu metotların yanı sıra, Böhme sistemli gümüş flüt ile daha önceki tahta flütlerle çalınması zor olan virtüözik pasajların, kolayca ve akılcı bir şekilde çalınabilmesi sağlanmıştır. Böylece flüt edebiyatı gözle görülür bir şekilde zenginleşmiştir.

4. PAUL TAFFANEL

Paul Taffanel 16 Eylül 1844'te Fransa'nın Bordeaux şehrinde doğdu (Glick, 2014:44). Babası Jules Taffanel Bordeaux'da enstrüman yapımı ve tamiri ile uğraşıyordu. Aynı zamanda başta Grand Theatre (Büyük Tiyatro) olmak üzere farklı tiyatro orkestralarında fagot, korno ve trompet gibi birçok enstrüman çalıyordu. Paul Taffanel'e göre babası her enstrümanı çalabilen bir müzisyen ve aranan bir müzik öğretmeni idi (Blakeman, 2005:7).

Paul Taffanel'in müziğe olan ilgisini yedi yaşındayken ortaya çıktı. Daha sonra babasından flüt, keman ve piyano dersleri almaya başladı (Blakeman, 2005, 6). Flüte karşı doğal bir yeteneği olduğu anlaşılan Taffanel, kısa bir süre sonra keman derslerini bıraktı. Fakat piyano derslerine Genevre Konservatuvarı'nda bestecilik yapan ve bu okulun eski profesörlerinden olan Joseph Schad ile devam etti (Glick, 2014:45).

Taffanel flüt derslerine ilk olarak babasının yaptığı bir flütle başladı. Kısa bir süre sonra Böhm sistem flüte geçti ve neredeyse tüm kariyerini bu yeni flüt ile sürdürdü. Flütist olarak ilk parlayışı 22 Ocak 1857 yılında fakirler yararına düzenlenen bir hayır konserinde gerçekleşti. Taffanel'in bu konserde gösterdiği performansla ilgili olarak basında, "On yaşında muhteşem yeteneğiyle flüt çalan genç Taffanel'i büyük bir zevkle dinledik, bu genç adam usta bir sanatçının yapabildiklerini yapıyor" gibi yorumlar yazıldı (Blakeman, 2005:8).

Taffanel'in flüt çalışına hayran kalan bir diğer kişi ise Paul Quercy oldu ve Taffanel'i Paris Konservatuvarı hocalarından Louis Dorus ile tanıştırdı. Müziksever ve amatör bir flütçü olan Quercy, Dorus'nun yakın arkadaşıydı. Taffanel, Dorus ile tanıştıktan sonra ailesi ile birlikte 1858 yılının başlarında Paris'e taşındı ve Dorus ile 14 Mayıs tarihinde özel derslere başladı. 1860 yılında Taffanel, Paris Konservatuvarı'nda öğretmen olan Dorus'nun flüt sınıfına girdi. Taffanel Dorus ile olan çalışmaları sayesinde, yine Paris Konservatuvarı'nda flüt öğretmenliği yapan Henri Reber² ile de çalışma fırsatı buldu (Dergeuille, 1983, 13). Okula girdiği yıl henüz on altı yaşındayken ilk birincilik ödülünü kazandı. Daha sonra 1863 yılında armoni alanında, 1865 yılında ise kontrpuan ve füg alanında birincilik ödülleri alarak konservatuardaki temel eğitimini tamamladı (Alıcı, 2010:5). 1862 yılında Opéra-Comique'te flüt sanatçısı olarak göreve başlayan Taffanel iki yıl boyunca buradaki kariyerine devam etti ve 1864'te Opera'nın flütçüsü oldu. Yirmi altı yıl boyunca Opera'da çalıştı ve bu süre içinde aynı zamanda Société des Concerts orkestralarında da çalarak kariyerini sürdürdü (Dorgeuille, 1983:3).

Taffanel 1800'lü yılların sonlarına doğru Paris Konservatuvarı'nda profesör oldu ve operada da şeflik yapmaya başladı. Bu süreç içinde solist olarak flüt çalmayı bıraktı. Başarılı bir öğretmen olan Taffanel aynı zamanda üflemeli enstrümanların sınav kurulunda da yer alıyordu. Öğrencileri arasında Philippe Gaubert, Gaston Blamquart, Louis Fleury, Georges Barrere, Marcel

²19. Yüzyıl'da yaşamış Fransız besteci-flütist

Moyse ve Andre Lepes vardı. Taffanel'in diğer müzisyenlerden farkı, eski gelenek ile yeni bir bakış açısını birleştiren bir yaklaşımla eğitim vermesiydi (Dorgeuille, 1983:14). Taffanel, flüt tarihinde derin bir etki yaratan eğitim anlayışı, yetiştirmiş olduğu öğrenciler, ve zengin kariyerinin ardından, 1901 yılında fiziksel bir çöküş yaşayarak, 22 Kasım 1908 yılında Paris'te hayatını kaybetti.



Şekil 4.1. Paul Taffanel (Dorgeuille, 1983:18)

4.1. Müzikal Anlayış ve Stili

Taffanel'in Theobald Böhm'ün flütü yeniden tasarlayarak flüt sistemini tamamen değiştirdiği sıralarda ön plana çıkan bir flütçü olması, enstrümancılığında ifade gücü ve zerafete sahip olduğunu kanıtlamasını sağlamıştır (Glick, 2014:44). Taffanel sayesinde Fransız Flüt Okulu'nun benimsediği ve savunduğu unsurlardan biri, sesin kalitesinin yüksekliğinden daha önemli görülmesi olmuştur.

Gaubert Taffanel'in flütün her oktavında homojen bir tını elde edebilen bir flütist olduğunu ve bunun daha sonra Fransız Okulu flütçüleri arasında temel bir nitelik haline geldiğini söylemiştir (Dorgeuille, 1983:16).

Taffanel'in öğrencilerinden Georges Barrère, onun stiliyle ilgili olarak flüt çalışındaki özelliklerin sadece çıkardığı sesin kalitesi ve niceliği olmadığını, aynı zamanda çok iyi bir teknikle flüt çaldığını belirtmiştir (Lorenzo, 1992:187).

Bir diğer öğrencisi olan Louis Fleury ise, zariflik, esneklik ve hassasiyetin Taffanel'in sanatçılığının en belirgin özellikleri olduğunu, aynı zamanda usta bir flütçü olmasına rağmen

bunu abartısız, göze çarpmayan bir biçimde sergilediğini söyleyerek onun sahtelikten ve gösteriş yapma çabasından uzak bir stili olduğunu belirtmiştir. Bununla beraber, esnekliğinin yanında müziğin nabzına ve ritmine olan bağlılığının da kuvvetli olduğunu eklemiştir (Dorgeuille, 1983:16).

Taffanel'in vibrato kullanımı, daha sonra Fransız Flüt Okulu'nda da gelişen ve Taffanel'in stilini gözle görülür bir şekilde ayıran başka bir önemli unsur olmuştur. Buna ek olarak öğrencisi Fleury, Taffanel'in vibratosunun 'hafif, belli belirsiz' bir yapıda olduğunu söylerken başka bir öğrencisi olan Adolphe Hannebains ise, Taffanel'in flüt derslerinde vibratoyu gizemli bir havayla, içten gelerek ve doğrudan kalbe ya da ruha hitap eden bir biçimde yapmalarını istediğini belirterek bu konuya daha detaylı bir açıklama getirmiştir (Toff, 1985:111).

4.1.1. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Taffanel, 1892 yılında, Paris Konservatuvarı'nın yönetim kuruluna seçildikten birkaç yıl sonra öğretmenlik yapmaya başladı. Flüt sınıfında on ila on dört arasında öğrencisi vardı. Bu öğrencilerin içinde hem profesyonel olanlar hem de askeri bando müzisyenleri yer alıyordu (Blakeman, 2005:182).

Taffanel'in eğitimini özetleyen en önemli iki nokta ton ve vibratoydu. Taffanel, vibrato kullanımında mekanik veya önceden tasarlanmış bir ses yerine sezgisel titreşimlerle yapılan doğal bir vibratodan yanaydı (Toff, 1985:111). Konservatuvara atanmasının ardından, flüt eğitimi için önemli değişiklikler yapan Taffanel öncelikle var olan toplu dersleri yeniden yapılandırarak öğrencilerle bireysel olarak ilgilenebilmek için bu sistemi değiştirdi (Glick, 2014:74). Öğrenciler, iki saatlik derslerden oluşan ve haftada üç kez yapılan toplu çalışmalara katılmaya devam ettiler. Ancak Taffanel, öğrencilerin gelişimlerini takip etmek için her bir öğrencinin repertuarını öğrenciye özel şekilde vererek aralarındaki farkı görmeyi amaçlıyordu. Taffanel, öğrencilerinin her biri için belirli bir sınav parçası seçerek onları yılda iki kez yapılan sınavlar sayesinde değerlendirirdi. En başarılı olan öğrenciler yarışmalara katılmaya hak kazanıyorlardı. Sınıfın bu şekilde yeniden yapılandırılmasının amacı, her öğrenciye daha kişisel bir eğitim vermektir. Taffanel'in flüt sınıfında yaptığı değişiklikler, üniversiteli flüt öğrencilerinin aldığı eğitime daha benzer bir eğitim sağlamış oldu (Blakeman, 2005:182-185).

Taffanel'in bir öğretmen olarak flüt eğitimini ve çalışma stilini kökten değiştiren en değerli getirilerinden biri de, yazmaya kendisinin başlamış olduğu fakat önde gelen öğrencilerinden Philip Gaubert'in tamamladığı La Methode Complete de Flute de Taffanel et Gaubert isimli flüt metodudur. Bu metod bugün hala tüm dünyada kullanılan en önemli teknik kaynaklardan biridir (Alıcı, 2010:18).

4.1.2. Eserleri

Taffanel enstrümancılığının yanı sıra kendisini kompozisyon alanında da geliştirmiş ve öğrencilik yıllarında bu alanda aldığı eğitime oldukça önem verdi. 16 yaşındayken Henri Reber'in armoni sınıfına giren Taffanel Paris Konservatuvarı'nda düzenlenen yarışmada birincilik ödülü aldı. Daha sonra bu ödül sayesinde Reber'in kompozisyon sınıfına girmeye hak kazanarak bu alanda da başarılı oldu. Konservatuarda katıldığı kompozisyon yarışmasında füğ alanında aldığı birincilik ödülüyle bestecilik alanında da başarı elde etti (Blakeman, 2005:19-20).

Mesleğine her zaman yenilikçi bir bakışla yaklaşan Taffanel, yazdığı eserler sayesinde hem kendi kariyeri, hem de flüt repertuarı açısından kalıcı ve belirgin bir gelişim sağlamıştır. Taffanel'in yazdığı eserlerin farkı, o zamana kadar yazılmış olan eserlere göre yeni bir yazı stili ve farklı ritim kalıplarıyla yazılmış olmasıdır. Buna örnek olarak Taffanel'in *Andante Pastoral et Scherzettino* adlı eserinde var olan ve o dönemdeki eserlerde çok sık karşılaşmadığımız otuz ikilik ve altmış dördlük ritmlerin kullanımını gösterebiliriz.



Şekil 4.2. Paul Taffanel, *Andante Pastoral et Scherzettino* (Enoch&Cie. , n.d. 1907:2)

Taffanel'in 1874 yılından itibaren yazmaya başladığı ve yayımlanmış olan eserlerin listesi aşağıda verildiği gibidir:

Tablo 4.1. Paul Taffanel'in Eser Listesi

Ambroise Thomas'ın "Mignon" operası üzerine Büyük Fantezi. Paris:Heugel, 1874. (Louis Dorus'ya ithaf edildi) fl, pno.
C. M. von Weber'in "Freischütz" teması üzerine Fantezi. Paris: Mackar, 1876. fl, pno.
Üflemeli Beşli. Paris: Leduc, 1878. (Henri Reber'e ithaf edildi) fl, ob, kl, krn, fgt.
J.P. Rameau'nun opera-balesi "Les Indes Galantes" 'in uyarlaması üzerine Fantezi. Paris: Mackar, 1877. (Doktor B. Coizeau'ya ithaf edildi.) fl, pno.
Leo Delibes'nin operası "Jean de Nivelles" üzerine Fantezi. Paris: Heugel, 1881. (Johannes Donjon'a ithaf edildi) fl, pno.
Ambroise Thomas'ın "Françoise de Rimini" operası üzerine Fantezi. Paris: Heugel, 1884. fl, pno.

Sicilienne Op.7 – etüt. Paris: Mackar, 1885. (Walter Stuart Broadwood Esq'e ithaf edildi) fl,pno
Yeni düzenlemesi, ed. Edward Blakeman. Londra: Pan Educational Music, 1998.
Louis Drouet'in Üç Etüd, Op. 126, vol. 4 Flüt için yüz etüd. Paris: Brandus,1886. (Yeni edisyon Paul Taffanel tarafından düzeltilip, tamamlandı)
Andantino. Paris: Le Monde Musical, 1902. (Paris konservatuvarının 1902 yılındaki sınavı için deşifre parçası oldu) cello, pno.
Andante Pastoral ve scherzettino. Paris: Enoch, 1907. (Philippe Gaubert'e ithaf edildi, Paris konservatuvarının1907 yılındaki sınavı için morceau de concours oldu) fl, pno.
Flüt için 17 Günlük Büyük Egzersiz. Paris: Leduc, 1923-1927. (Méthode complète de flute'ün bir bölümü olup, tam olarak yazıldığı tarih bilinmemektedir)
Mozart'ın re ve sol majör flüt konçertoları için Kadans. Paris: Leduc, 1923.
Donizetti'nin "Lucia di Lammermoor" da Mme Melba için kadans. Paris: Heugel, 1900. Fl, soprano.

5. PAUL TAFFANEL'İN YETİŞTİRDİĞİ ÖĞRENCİLER

Taffanel eğitimci kimliğiyle ön planda olduğu süre boyunca birçok başarılı öğrenci yetiştirdi. Kendi savunduğu flüt çalım stili ve flüt eğitimine olan yenilikçi bakış açısı sayesinde, öğrencilerini sadece bir flütist olarak eğitmek yerine, besteci kimliklerini de geliştirmeleri için onlara yardımcı oldu. Böylece, Fransız Flüt Okulu adı altında aldıkları eğitim ile, flüt tarihi açısından birçok önemli müzisyen ve eğitmen yetişti. Taffanel'in yetiştirdiği öğrenciler arasında en başarılı olanlar ve Fransız Flüt Okulu'nun temsilcileri haline gelenler ise, Georges Barrère, Louis Fleury, Philippe Gaubert ve Marcel Moyse'dir.



Şekil 5.1. Taffanel'in 1895 Yılındaki Flüt Sınıfı (Dorgeuille, 1983:22)

5.1. Georges Barrère

Georges Barrère 31 Ekim 1876 yılında Fransa, Bordeaux'da doğdu. Dört yaşındayken ailesiyle birlikte Paris'e taşındı. Paris Konservatuarı'na girmeden önce Henri Altès'den flüt dersleri alan Barrère, on dört yaşındayken katıldığı seçmeleri kazanarak konservatuvarda eğitim görmeye başladı. 1893 yılında Altès'nin yerini alan Taffanel, Barrère'nin yeni flüt öğretmeni oldu.

Barrère, Altès'nin öğrencisi olarak başladığı flüt eğitimine Taffanel ile devam etmesinin hayatının dönüm noktası olduğunu söyledi. Çünkü Altès'nin sistematik olan eğitiminden dolayı kendisini geliştirme ve keşfetme fırsatı bulamadığını düşünüyordu. Ayrıca, Taffanel'in onun sınırlarını zorlayarak kendisini bulmasını sağladığını da belirtti (Blakeman, 2005:180).

Taffanel'in sınıfından başarılı bir şekilde mezun olan Barrère, 1905 yılında Walter Damrosch tarafından yönetilen New York Senfoni Orkestrası'nda çalmak için Amerika'ya göç etti. Ayrıca şu andaki adı Juilliard School of Music (Juilliard Müzik Okulu) olan Institute of

Musical Art'da da (Müzik Sanatları Enstitüsü) dersler verdi (Dahmer, 2017:15). Barrère'nin Amerika'ya göç edene kadar ki en büyük başarısı konservatuvardan birincilik ödülü ile mezun olmuş olmasıydı (Ahmad, 1980:109). Şef Damrosch'un Barrère'yi New York'a gelmeye ve kariyerine orada devam etmeye ikna etmesiyle Taffanel, Paris Operası'nda da görev yapan öğrencisi Barrère'nin oradan ayrılmak için izin almasına yardım etti (Glick,2014:91). Daha sonra Barrère New York Senfoni Orkestrası'nın müdürü oldu (Blakeman, 2005:193).

Barrère, 1926 yılında, prensip olarak beraber çalışmakta olan Juilliard Lisansüstü Okulu'nda ve New York'taki Müzikal Sanat Enstitüsü'nde flüt öğretmenliği yapmak üzere bir sözleşme imzaladı. Barrère her iki okula da, Taffanel'in repertuarını ve Paris Konservatuarı'nda geliştirmiş olduğu eğitim yapısını getirdi (Powell, 2002:229). Barrère'nin en tanınmış öğrencisi olan William Kincaid, Fransız Flüt Okulu kavramını benimseyen ilk Amerikalı flütçülerdendi ve Fransız Flüt Okulu anlayışının devamlılığını sağladı (Glick, 2014:91-92). Barrère Taffanel'in bir öğrencisi olarak Fransız Flüt Okulu ile ilgili yeni fikirler üretti ve bu ekolün dünyadaki gelişimine yardımcı oldu. (Dahmer, 2017:14). Barrère, başarılı kariyerinin ardından 14 Haziran 1944 tarihinde sağlık nedenlerinden dolayı New York'ta hayatını kaybetti.



Şekil 5.2. Georges Barrère (https://en.wikipedia.org/wiki/Georges_Barrère)

5.1.1. Stili

Barrère Taffanel ile birlikte çalışmaya başlamasıyla birlikte Fransız Flüt Okulu'nu temsil eden başlıca isimlerden biri haline geldi. Fransız Flüt Okulu stiline temel özellikleri olan vibrato, flüt müziğini zengin bir ifade gücüyle yansıtabilme ve bunların virtüözite ile birleşimi Barrère'nin stilinde yer alan en belirgin özellikler olmuştur. Juilliard Müzik Okulu'nda flüt profesörü olan Samuel Baron, Barrère'nin flüt çalışmasının renk ve farklılık açısından eşsiz olduğunu söylemiştir (Ahmad, 1980:111).

5.1.2. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Barrère'nin öğretmenliği onun kişiliğini yansıtıyordu. Eğitiminde kullandığı genel yöntem, öncelikle öğrenciyi dinlemek ve daha sonra dinlediği müziğin nasıl geliştirileceğini göstermekti. Barrère, parmakların daha hızlı hareket edebilmesi ve yumuşak geçişler yapabilmesi için tuşlara yakın tutulması gerektiğini düşündüğünü belirtti. Öğrencilerine her zaman samimi ve doğal bir ifadeyle flüt çalmalarını söyledi (Ahmad, 1980:112).

Barrère, öğretmekten zevk aldığını çünkü flüt sanatının muazzam imkânları olduğunu söylemiştir. Ayrıca öğretme sanatının kendi içinde bir sanat olmasından dolayı asil bir iş ve sahnede performans sergilerken duyulan anlık heyecanlardan çok daha tatmin edici olduğunu belirtmiştir. Bunlara ek olarak öğretimin neredeyse bir din olması gerektiği düşünen Barrère, kendi inancının da bu şekilde olduğunu dile getirmiştir (Fair, 2003:25).

Barrère'nin Amerika'da eğitim verdiği süreçte yetiştirdiği en yetenekli ve başarılı öğrenci William Kincaid oldu. Kincaid Fransız flüt ekolü ile yetişerek kısa süre içinde Fransız anlayışını benimsedi. Ayrıca Kincaid bu stili yansıtan başarılı öğrenciler yetiştirdi. Bu öğrenciler Amerika'nın en iyi orkestraları ve eğitim kurumlarında çalışma imkanı buldular. Böylece Fransız Flüt Okulu'ndan doğan kendine özgü bir Amerikan stili ortaya çıktı. Bu kesinlikle Georges Barrère'nin flüt eğitimine olan en büyük katkılarından birisidir (Ahmad, 1980:114).

5.1.3. Eserleri

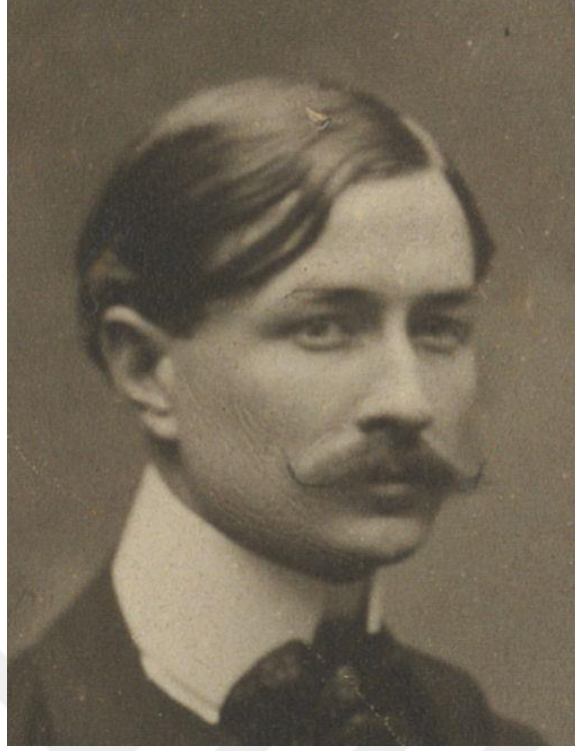
Georges Barrère Taffanel'in diğer önde gelen öğrencilerine oranla kompozisyon ve bestecilik ile daha az ilgilenmiştir. Barrère'nin flüt literatürüne giren tek eseri 1913 yılında basılmış olan ve Taffanel'e ithaf ettiği *Nocturne* adlı eseridir (Schirmer, 1913, The Boston Music Co.).

5.2. Louis Fleury

Taffanel'in sınıfında yetişmiş olan ve flüt tarihinde yer edinmiş bir diğer flütist ise Louis Fleury'dir. Fransız Flüt Ekolü'nün gelişim gösterdiği dönemde flüt sanatçısı ve pedagog kimliğiyle ön plana çıkmış bir müzisyendir. 19. yüzyılın başlarındaki flüt çalım stiline sert bir karakter yapısına sahip olduğunu düşünen Fleury, Taffanel sayesinde bir aydınlanma yaşandığını ve hem stil hem de repertuvar açısından bir zenginlik elde edildiğini belirtmiştir (Schulze-Johnson, 1992:112).

1895 yılında Taffanel'in flüt sınıfına kabul edilen Fleury, 1900 yılında Paris Konservatuvarı'nda düzenlenen flüt yarışmasında birincilik ödülü aldı (Dorgeuille, 1983:95). Fleury başarılı eğitim sürecinin yanı sıra, Taffanel'in 'Flütün Tarihi ve Flüt Çalma Sanatının İncelikleri' adlı makalesini onun ölümünden sonra tamamlayarak farklı bir başarı elde etti. Bu makale hem çalış tekniği ve stili, hem de çalışılması gereken repertuvar üzerine yazılmış, son derece önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır. Taffanel, ölümünden kısa bir süre önce Fleury'yi yanına çağırarak bu projeyi onunla paylaştı. Öldüğünde el yazısı olarak makalenin başlangıç kısmı ve devamı için gerekli tüm belgeler Fleury'nin elindeydi. Bu süreçte G nevieve Taffanel ve Albert Lavignac gibi isimler bu çalışmayı tamamlaması için Fleury'yi desteklediler (Blakeman, 2005:209). Fleury bu makaleyi Taffanel'in kaldığı yerden yazmaya devam ederken, Taffanel'in eğitiminde en çok önem verdiği ton, entonasyon, nefes, parmak tekniği ve stil gibi maddeleri 'Flüt  alma Sanatı' başlığı altında anlattı. Bu sayede  ğretmeni Taffanel'in beş temel ilkesini bu makale ile aktarmış oldu (Blakeman, 2005:210-211).

Fleury makaleyi tamamlarken Tulou ve Demersseman gibi besteci-fl t c lerin geliştirdiği flüt müziği yazımının daha da gelişmesine Taffanel'in önderlik ettiğini belirtti. Buna ek olarak flütün artık daha zarif ve duygulu bir ifadeyle  alınmasını, ideal flüt yorumunun müzik ile enstrüman arasındaki ilişkidense, müziğin ifadesine göre Şekil alabilen bir flüt çalma anlayışıyla elde edilebileceğini söylemiş ve kendisi de bu anlayışı benimsemiştir (Alıcı, 2010:23). 17. ve 18. yüzyıl flüt müziğinin birçok yeni düzenlemesini yapan Fleury, bununla birlikte flüt ve flüt müziği üzerine yazdığı makaleler sayesinde Fransız Flüt Okulu'nda besteci ve fl t ğ n n yanı sıra araştırmacı kimliğiyle de anılan bir müzisyen olmuştur.



Şekil 5.3. Louis Fleury (https://fr.wikipedia.org/wiki/Louis_Fleury)

5.2.1. Stili

Fleury'de Taffanel gibi modern müziğin hızına ayak uyduran bir müzisyendi. Kendisi, flüt ve piyano için yazılmış olan çalışma parçalarıyla ilgili Taffanel'i hatırlatan yorumlarında, müzikal tercihler birbirinden ne kadar farklı olursa olsun, flütistler tarafından yazılmış olan ve bir öğrencinin çalışması gereken eserlerin göz ardı edilmemesi gerektiğini belirtmiştir. Buna örnek olarak ise Kuhlau'nun üç bölümden oluşan solo eserini (Op. 57) göstererek, bu üç solonun flüt çalışmanın temellerini oluşturduğunu söylemiştir (Blakeman, 2005:210).

5.3. Philippe Gaubert

Philippe Gaubert 5 Temmuz 1879 yılında Fransa'nın Cahors kentinde dünyaya geldi. Temel müzik eğitimini iyi bir müzisyen olan babasından aldı. Yedi yaşındayken Paul Taffanel'in babasından flüt dersleri almak için Paris'e geldi (Dorgeuille, 1983:26). Gaubert'in müziğe olan yeteneği ilk olarak, ona teorisinin temellerini öğreten ve onu kendi flütüyle çalıştıran babası sayesinde ortaya çıktı (Blakeman, 2005:140). Taffanel'in babasıyla çalışmakta olan Gaubert 1890 yılında 11 yaşına geldiğinde Paris Konservatuarı'na girerek Taffanel'in kendi öğrencisi oldu (Cook, 1991:37). Taffanel sert bir öğretmendi fakat Gaubert çalışkanlığı sayesinde hızlı bir ilerleme kaydetti (Blakeman, 2005:140). Konservatuvara girdikten dört yıl sonra flüt dalında birincilik ödülü kazandı. Aynı zamanda kompozisyon alanında da Georges Caussade, Xavier Leroux ve Charles Lenepveu gibi isimlerle çalışan Gaubert, 1903 yılında füg alanında birincilik,

1905 yılında ise ikincilik ödülü alarak bu alanda da başarılı olduğunu kanıtladı (Cook, 199:37). Gaubert öğrencilik yıllarında ulaştığı başarı sayesinde Taffanel'in en gözde öğrencisi olarak eğitimini tamamladı.

Gaubert'in kariyeri 1919 yılında *Société des Concerts* (Konser Topluluğu) orkestrasında şef olmasıyla birlikte başladı. Ardından 1920 yılında Paris Operası'nda şeflik, 1931 yılında müzik direktörlüğü ve 1932 yılında ise Paris Konservatuvarı'nda flüt öğretmeni olmasıyla devam etti (Dorgeuille, 1983:28).



Şekil 5.4. Philippe Gaubert (<http://biozvezd.ru/filipp-gober>)

5.3.1. Stili

Gaubert, Taffanel'in fikirlerini en iyi tanıyan ve ona en yakın olan öğrencisiydi. Bu sayede Taffanel'i temsil eden ve kendi stilinde Taffanel'in stil özelliklerini en belirgin ölçüde yansıtan flütçü Gaubert oldu.

İngiliz flütist William Bennett, Gaubert'in en iyi flütçülerde duyduğu her şeye sahip olduğunu, ayrıca ifade gücü ve vibrato konusunda yetenekli olduğunu düşündüğünü belirtmiştir (Cook, 1991:38).

5.3.2. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Gaubert Paris Konservatuvarı'nda öğretmenlik yaptığı süre boyunca Louis Moyse, Fernand Dufrene, René le Roy ve Robert Hériché gibi öğrenciler yetiştirdi. Gaubert'in eğitim

anlayışı da, aynı flüt çalım stilinde olduğu gibi Taffanel'den gördüğü ve öğrendiği anlayış ile yakın bir benzerlik içindeydi.

Hocası Taffanel'in yarım kalan metodunu kendi geliştirdiği fikirler ile destekleyerek tamamladı. Böylece geçmişten beri flüt eğitiminde en çok tercih edilen ve kullanılmakta olan *Method Complete de Flute* (Flüt Çalışma Yöntemlerinin Bütünü) isimli metodu flüt eğitimine kazandırmış oldu.

5.3.3. Eserleri

Philippe Gaubert, besteci olarak çeşitli formlarda eserler yazdı. Flüt için bestelediği eserler 20. yüzyılın başlarında, Paris Konservatuvarı'nda sene sonu yarışma parçası olarak çalınmaya başladı. 1923 yılında, Paul Taffanel'in bıraktığı notlara ve flüt egzersizlerine kendi yazdığı egzersizleri de ekleyerek düzenlediği *Méthode Compléte de la Flûte* adlı flüt metodunu yayınladı (Cook, 1991:39).

Tablo 5.1. Philippe Gaubert'in Eser Listesi

Metot
Complete Methode de la Flute (+Taffanel) (Leduc)
Etüt
17 Grand Exercices Journaliers de Mecanisme (Leduc, 1927)
Flüt ve Piyano
Sonata No. 1 in A Major (Durand 1918; Andraud)
Sonata No. 2 in C Major (Heugel 1925; Andraud)
Sonata No. 3 (Heugel 1934; Andraud)
Sonatine (Heugel 1937; Andraud)
Suite 1921 (Heugel 1922; Andraud)

5.4. Marcel Moyse

Marcel Moyse 17 Mayıs 1889'da Fransa'nın St. Amour kasabasında doğdu. Moyse'un müzikle ilk teması yedi yaşından önce tahtadan yapılmış düdüklere üflemesiyle başladı. Daha sonra, onun için bir flüt kiralayan büyükbabası sayesinde müziğe olan ilgisi çoğaldı. Moyse'a ilk flütünü amcası Joseph Moyse satın aldı (Wye, 1993:1-2). 15 yaşında Paris Konservatuvarı'na girdi ve Taffanel'in öğrencisi oldu. Flüt çalıştığı diğer isimler arasında A. Hennebains ve P. Gaubert de vardı (Hepycel, 2009:34).

Paris'teki ilk yıllarında, müzikal gelişimini sağlayan üç isim P. Taffanel, P. Gaubert ve A. Hennebains oldu. 1906 'da, 17 yaşındayken Paris Konservatuvarı'nın düzenlediği yıl sonu yarışmalarında verilen ve herkesin imrendiği *Premier Prix*'i (Birincilik Ödülü) kazandı. Bir yıl

sonrasında ise Paris'teki bazı orkestralarda ikinci flütist olarak görev yapmaya başladı. 1908 yılında hocası Taffanel öldükten sonra, Lucien Capet'nin oda müziği derslerine katılarak eğitimine devam etti. Bir süre sonra P. Gaubert ile tanıştı ve onun öğrencisi oldu. Gaubert sık sık Moyses'tan Paris ve çevresindeki orkestralarda kendisinin yerine çalmasını istiyordu. Fakat bu süre zarfında Moyses, çocukluk hastalıkları nedeniyle zayıflamış olan akciğerlerinden dolayı sağlık sorunları yaşadı. Bu vesileyle iyileşmesine yardımcı olacak ve daha sonrasında flütistlerin de yararlanabileceği egzersizler yazmaya başladı (Wye, 1993:3). 19 yaşına geldiğinde Paris'teki Opera Comique Tiyatrosu'nda çalışmaya başlayarak profesyonel flüt kariyerine ilk adımını atmış oldu. Moyses kariyerinin ilk dönemlerinde hiçbir solo performansını kayıt altına almadı. İlk kayıtlarını 1910'dan itibaren, önce Opera Comique Orkestrası ile, 1927 'de ise *Compagnie Française du Gramophone* (Fransız Gramofon Şirketi) isimli kayıt şirketiyle birlikte solo olarak yaptı (Hepüyücel, 2009:34).

Moyses'un hocası Gaubert besteciliğe ve şefliğe yönelmek istediği için 1931 yılında öğretmenliği bıraktı (Wye, 1993:11). Moyses ise Gaubert'in yerine, 1932'de Paris Konservatuvarı'nda resmi olarak flüt öğretmeni yapmaya başladı (Hepüyücel, 2009:35). Moyses James Galway, Paula Robison, Trevor Wye, William Bennett gibi birçok önemli flütçü yetiştirmiştir. 1 Kasım 1984 yılında Amerika Vermont'ta öldükten bir yıl sonra *National Flute Association* (Ulusal Flüt Derneği) tarafından, el yazısı notlarının, enstrümanlarının, fotoğraflarının ve kayıtlarının korunması amacıyla *Marcel Moyses Society* (Marcel Moyses Derneği) kurulmuştur (Hepüyücel, 2009:36).

Paris Konservatuvarı flüt eğitmenlerinden Alain Marion, Moyses ile ilgili görüşlerini şu şekilde belirtir;

Moyses'un iyi bir flütist olmak için gereken tüm müzikal ve teknik süreçlere karşı sorgulayıcı bir yapısı vardı. Bir müzisyen olarak onu olağanüstü başarıya ulaştıran en önemli unsur bu olmuştur. Taffanel, Gaubert ve Hennebains onun için bazı kapılar açarak ona flütün basit bir borudan nasıl etkileyici güzellikte bir enstrümana dönüşebileceği ile ilgili fikirler verdiler. İlginç olan; Moyses, Taffanel, Hennebains ve Gaubert'ten daha sonra gelmesine rağmen bize 19. yüzyıl müzik anlayışını öğretmenlerinden çok daha iyi aktardı (Wye, 1993:54-55).



Şekil 5.5. Marcel Moyse (http://www.flutist.dk/marcel_moyse_couesnon_flute.htm)

5.4.1. Stili

Moyse'un flüt çalmaya başladığı ilk yıllardan itibaren özel bir tonu vardı. Her zaman tek prensibi flütü değil, müziği çalmak oldu. Moyse'un çalıştırdığı öğrencilerden ve dünya çapında tanınan en önemli flütçülerden biri olan İngiliz flütist William Bennett, Moyse'un flütten zarif bir ses çıkaran tipik Fransız flütçülerden olmadığını, onun doğal ve güzel bir flüt sesine sahip olduğunu söylemiştir (Wye, 1993:53). Moyse bunların yanı sıra Flüt için akıllıca çalışma yöntemleri geliştiren flütçülerden biri oldu. Ton ve vibrato için yazdığı metotlarla da kendi flüt çalma anlayışını ortaya koymuştur.

5.4.2. Flüt Eğitimindeki Yeri ve Önemi

Marcel Moyse, başarılı kariyerinin yanı sıra çok iyi bir flüt öğretmeni idi. Kendisini bu yönde geliştirip fark yaratması, onun flüt tarihinde yer eden isimlerden biri olmasını sağladı. Moyse, her zaman öğrencilerine ilham kaynağı olan bir öğretmen oldu ve bu onu benzersiz kılan en önemli özelliklerindendi. Flüt öğretmenliği kariyerindeki yükselişi II. Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemlere denk geliyordu. Genç yaşta olmasına rağmen dünya çapında bir flüt sanatçısı olarak tanınmayı başardı. 1920'lerin başında Gaubert'in öğrencileri ve kendi öğrencisi olmayan birçok flütçü, var olan flüt derslerine ek olarak Moyse'tan haftalık özel dersler alıyordu (Wye, 1993:11). Moyse, öğretmenlik yapmaya başlamasından itibaren çeşitli çalışma egzersizleri geliştirdi ve bunları kitap haline getirdi. Bu çalışma metodlarını o dönemde yazılan eserlerin

teknik özelliklerini ele alarak yazdı. Geliştirdiği egzersizler sadece kendi öğrencileri tarafından değil dünyadaki diğer flüt sanatçıları ve öğrencileri tarafından da kullanıldı ve günümüzde de hala kullanılmaktadır.

Moyse'un eğitiminde de Taffanel'ininde olduğu gibi vibrato her zaman önemli bir teknik özellik oldu. Moyse vibratoyu müzikal cümlelerin yorumlanışına göre hızı değişkenlik gösteren bir anlatım biçimi olarak tanımlıyordu (Hepyücel, 2009:38). Moyse'a göre vibratonun kalitesi enstrümanın teknik olarak rahat olmasına ve özellikle de sanatçının müzikal zekasına bağlıydı (Waddell, 2002:83). Bu düşünceden yola çıkarak geliştirdiği ton egzersizlerinde de, müzikal ifadeyi ön plana çıkarmak için küçük ezgiler ve opera aryaletlerinden kesitler kullandı. Verdiği seminerlerde sıklıkla yararlandığı materyallerden olan *25 Petities Etudes Mélodiques avec Variations* (Varyasyonlarıyla beraber 25 Melodik Etüt), *De La Sonarité-Art Technique* (Ton Geliştirme Sanatı Tekniği) ve *Tone Development Through Interpretation* (Yorumlama ile Ton Geliştirme) adlı kitapları, vibratoya olan yaklaşımını net bir şekilde gösterir (Hepyücel, 2009:38). O, bir öğretmen olarak kendi vibrato anlayışını örneklendirmek için öğrencilerine yaylı çalgılardan opera şarkıcılarını dinlemelerini öneriyordu (Waddell, 2002:83). Birçok kaydı ile de bu önerilerini destekleyen örnekler sundu (Wye, 1993:106).

5.4.3. Eserleri

Marcel Moyse, kendi yaşadığı teknik zorlukları çözmek ve kendisini geliştirmek için ton, artikülasyon tekniği, kromatik diziler, gamlar ve arpejlerden oluşan günlük olarak uygulanması gereken egzersizler ve etütler yazdı. Moyse'un, parmak hızını arttırmaya ve ton geliştirmeye yönelik yazmış olduğu bu metotlar, 20. yüzyılın başlarında çalışma tekniğine yeni bir bakış açısı kazandırdı (Hepyücel, 2009:36).

Fransız tekniklerini temel alan İngiliz flütist Geoffrey Gilbert, Moyse'un yazdığı metotların önemini vurgulayarak; dünyada yazılmış çok fazla flüt metodu olduğunu fakat Moyse'un kitaplarının yaşam boyu saklanabilecek nitelikte kitaplar olduğunu belirtti (Wye, 1993:41).

Moyse'un yazdığı flüt metotlarıyla birlikte literatüre kazandırdığı eser listesi Tablo'da sunulmuştur.

Tablo 5.2. Marcel Moyse'un Eser Listesi

Etütler
Le Debutant Flutist (Leduc 1935; Southern Music Company)
Games et Arpéges, 480 Exercices (Leduc 1933)
Ecole de l'articulation (Leduc 1928)
Exercices Journaliers (Leduc 1923)

Mecanisme et Chromatisme (Leduc 1928)
Exercices et Etudes Techniques (Leduc 1921)
De la Sonorite, Art et Technique (Leduc 1934)
20 Exercices et Etudes sur Les Grandes Liaisons (Leduc 1935)
Le Developpement du son Par L'interpretation (Tone developm ent through Interpretation) Part 1: Musical Examples (Ginnis & Marx 1963; Peters No. D 1743) Part 2: Explanation and Comments about Part 1 (Ginnis et Marx)
25 Etudes Melodiques avec Variations (Leduc 1932; Southern Music Company)
25 petites Etudes Melodiques (Leduc 1932; Southern Music Company)
20 Etudes d'apres Kreutzer (Leduc 1929)
100 Etudes Faciles et Progressives d'apres Cramer (Leduc 1933, 2 Vols.)
10 Etudes d'apres Kessler (Leduc 1935)
25 Etudes de Virtuosite d'apres Czerny (Leduc 1929)
12 Etudes de Grande Virtuosite d'apres Chopin (Leduc 1929)
10 Etudes d'apres Wieniawsky (Leduc 1935)
48 Etudes de Virtuosite (Leduc 1933, 2 Volumes; Southern Music Company)
50 Variations sur L'Allemande de La Sonate Pour Flute Seule de J.S. Bach (Ginnis & Marx 1964; Peters No. D 1743 b)

6. MÈTHODE COMPLÈTE DE FLÛTE VE FRANSIZ FLÛT OKULU'NDAKİ ÖNEMİ

Bu metot, iki büyük flüt sanatçısı olan Paul Taffanel ve öğrencisi Philippe Gaubert'in ortak çalışmasıdır. Büyük bir virtüöz olan Taffanel, icracılık konusunda sınırları aşan bir flüt sanatçısıydı. Ona göre teknik konularda sırlara yer yoktu. Oldukça aydın bir zihniyetle, flütün estetik anlamda var olan problemlerini derinlemesine düşünerek, Baillot'nun kemancılar için yazdığı *Keman Sanatı* adlı metoduna eşdeğer nitelikte bir flüt metodu yazmayı amaçladı, fakat ölümünden önce bu büyük metodu tamamlamaya fırsat bulamadı. Taffanel'in en gözde öğrencilerinden biri olan Gaubert ise, yarım kalan bu çalışmayı orijinal halini koruyarak tamamladı (Leduc, 1923: Editörün Önsözü).

Flütçülüğü ve öğretmenliğinin yanı sıra bir pedagog olan Taffanel, bu metodun flüt eğitimine ve literatürüne kazandırılmasını sağlayarak, flüt çalışmanın temel yöntemlerini ölümsüzleştirmiş ve kendinden sonraki nesillere aktarmış oldu.

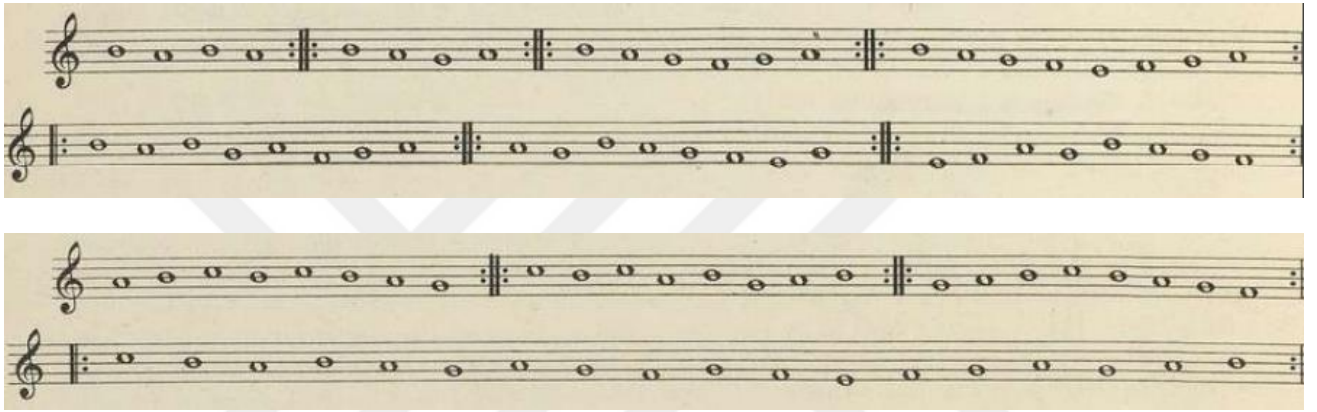
Taffanel ve Gaubert'in ürünü olan bu metot, birçok yönden kendisini önemli kılan özelliklere sahiptir. Fransız Flüt Okulu ile birlikte gelişim gösteren flüt literatürü zaman içinde birçok yeni eserle tanışmıştır. Teknik anlamda alışılmamış özellikler barındıran ve flüt literatürüne giren bu eserlerde öğrencilerin karşısına çıkan bir takım zorluklar açısından, çoğunlukla egzersiz çalışmanın önemini vurgulayan bu metot öğrenciye yardımcı olan bir rehber niteliğindedir. İçerisinde bir flütistin ihtiyaç duyabileceği her türlü çalışma yöntemini kapsayan bir metot olması en önemli özelliklerinden biridir. Öte yandan daha önce çalım stilleri ve flüt soloları gibi bölümler içeren başka bir kaynağın yazılmamış olması bu metodu diğerlerinden ayırarak daha değerli kılar. Bu metot günümüzde hala tüm dünyada kullanılmakta ve yerini korumaktadır.

Taffanel & Gaubert flüt metodu, duruş ve tutuş pozisyonu ve teknik etütler dahil olmak üzere flüt ile ilgili birçok temel öge içerir. Taffanel daha o yıllarda Böhm'ün flütünü en küçük ayrıntısına kadar inceleyip kitap yazan ilk flütçülerdendir. Ayrıca bu metot, flütte çözülmesi gereken entonasyon problemleri ve teknik zorluklar gibi konuların üzerine eğilmiş, bilgi açısından da büyük açıklar dolduran önemli bir eserdir (Seçkin, 2018:14). Bu metot, Ön Açıklamalar, Süslemeler, Dil Teknikleri, Günlük Egzersizler, 24 Farklı Aşamalı Etüt, Virtüözite için 20 Etüt, Stil ve Önemli Orkestra Sololarından Zor Pasajlar olmak üzere sekiz bölümden oluşmaktadır. Enstrümana yeni başlayan ya da amatör olarak flüt çalanların rahatça anlayabileceği şekilde planlanmış ve şemalar ile desteklenmiş bir metottur.

Taffanel metodun başında bulunan genel açıklamalar kısmında flütçülere bazı tavsiyelerde bulunmuştur. Flüt çalışırken entonasyon ve tona çok dikkat edilmesi gerektiğini söylemiştir. Çalışmanın zorluğu ne kadar fazla olursa olsun, öğrencinin hatırlaması gereken ilk kuralın sesin saflığı ve iyi entonasyonla çalışmak olması gerektiğini belirtmiş ve bunun parmak kullanımından öncelikli olduğunu söylemiştir. Taffanel'in yine aynı kısımda değindiği diğer

önemli nokta ise vücudun flüt çalarken alması gereken pozisyonudur. Taffanel en doğru pozisyonun vücudun rahat ve doğal duruşu olması gerektiğini, aksi halde hem flütçü hem de dinleyici için yorucu ve rahatsız edici olacağını belirtmiştir. Ayrıca, başlangıçta flütün her zaman ayna karşısında çalışması gerektiği, böylece hatalı pozisyonlardan kaçınılacağını da eklemiştir (Leduc, 1923:4).

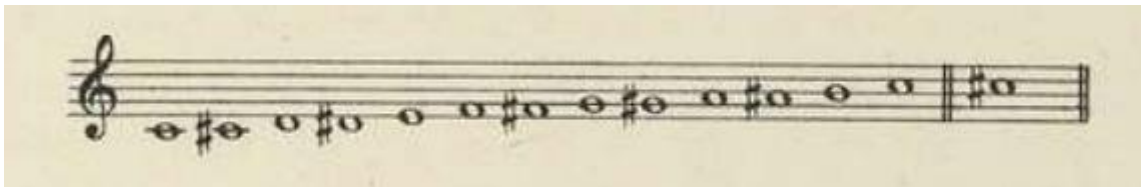
Taffanel flüt çalışmaya başladığında yapılması için, ön hazırlık amaçlı çeşitli uzun ses egzersizleri yazmıştır. Bu egzersizler alt oktavdaki notalardan oluşan, do majör tonunda yazılmış egzersizlerdir. Taffanel bu ısınma egzersizlerinin seslere yüklenmeden nazıkçe çalınması gerektiğini belirtmiştir (Leduc, 1923:6).



Şekil 6.1. Birinci Oktav Uzun Ses Çalışmaları (Leduc, 1923:6)

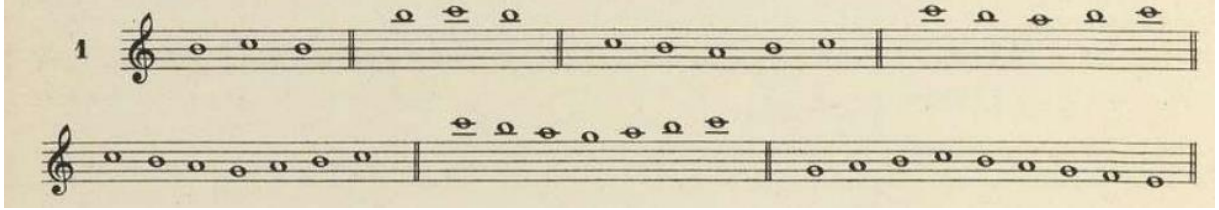
Bu egzersizleri yaparken her notanın kusursuz çalınmasına özen gösterilmeli ve doğruluğundan emin olunduktan sonra diğer notaya geçilmelidir. Şekil 6.2.'de gösterilen egzersizleri yaparken pozisyonun bozulmamasına çok dikkat edilmesi gerekir, aksi takdirde yanlış oturan bir pozisyon tüm flüt kariyerini etkileyebilir (Seçkin, 2018:20).

Taffanel'in çok önem verdiği ve metotta da yer alan bir diğer konu ise tondur. Taffanel iyi bir ton elde etmek için öncelikle bir takım fiziksel özelliklere ve ağızlık hakimiyetine sahip olmak gerektiğini belirtmiştir. Dudakların çok kalın ya da çok ince olmaması ve çenenin hafifçe çukur şeklinde olması gibi özelliklerin avantaj sağlayacağını söylemiştir (Leduc, 1923:7).

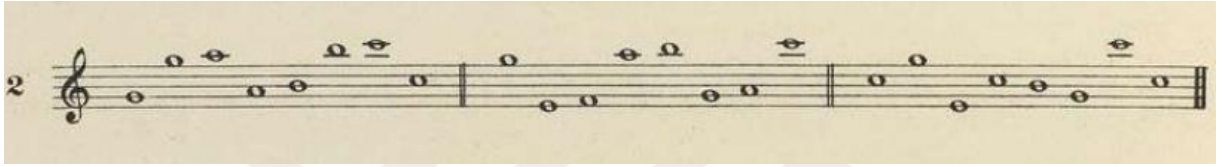


Şekil 6.2. Birinci Oktav Kromatik Dizi (Leduc, 1923:7)

Özet olarak, flütten güzel ses çıkartmak için gerekli olan bu karmaşık kurallar dudakların sıkılması, hava basıncı ve nefesin yönü ile sabit bir ilişki içindedir. Notalar arasında rahat bir geçiş sağlamak ancak zaman içinde ve çalışarak elde edilebilir. İstenilen seslerin elde edilmesi için başlangıç aşamasında dudakların ve nefesin kontrolü titizlikle ayarlanmalıdır (Leduc, 1923:7)



Şekil 6.3. Art Arda Olan Notalar Üzerinde Uzun Ses Çalışması (Leduc, 1923:9)



Şekil 6.4. Oktavlar Arası Uzun Ses Çalışması (Leduc, 1923:9)

Taffanel metottaki ton çalışmaları bölümüne yazmış olduğu egzersizlerin varyasyonları ile devam etmiştir. Metodun ilk bölümü olan genel bilgiler kısmında tonun yanı sıra artikülasyon ve tek dil, legato, senkop, üçüncü oktav çalışmaları, diyez ve bemoller, basit majör-minör diziler için çalışmalar ve solunum ve nefes yerleri gibi başlıklara da yer verilmiştir.

Nefes, flüt çalmak için doğru öğrenilmesi gereken başlıca unsurlardan biridir. Taffanel doğru nefes kullanımının, alınan nefesin sonunu kullanmadan, sabit bir ritim içinde sağlanan sirkülasyon ile sağlanacağını belirtmiştir. Bununla birlikte, üflemeli enstrümanların çalınmasında akciğerlerin körük görevi gördüğünü, ciğerlerin çok hızlı bir şekilde havayla doldurulması gerektiğini ve bu havanın daha sonra müzikal cümlelerin yapılarına göre arttırılmasını söylemiştir (Leduc, 1923:52). Yalnızca müzik cümlelerinin izin verdiği yerlerde nefes alınmasını öneren Taffanel, bunun daha sonra flütçü tarafından bir reflekse dönüşeceğini söylemiştir (Leduc, 1923:53). Sanılanın aksine alt oktavdaki sesleri çalarken üst oktavlardakilere göre daha çok nefes harcadığı belirtilmiştir. Özellikle birinci oktav re ve do notalarında *forte* nüans çalarken sesi uzun süre devam ettirmek daha zordur. Bu notaları çalmadan önce dudak ve çene esnekliğini arttıran, bir yandan da *forte* ve *piano* nüanslarda oluşan entonasyon problemlerini azaltmaya yarayan Şekil 6.6. ve Şekil 6.7.'de gösterilen egzersizler yapılmalıdır (Seçkin, 2018:30). Taffanel'in bu metotta uzun ses ve nüans farkı için yazmış olduğu egzersizler, verdiği derslerde özellikle üzerinde durduğu ton gelişimi ve müzikal yorum için yarar sağlayan çalışmalar olmuştur.



Şekil 6.5. Tek Ses Üzerinde Crescendo ve Decrescendo Egzersizi (Leduc, 1923:54)

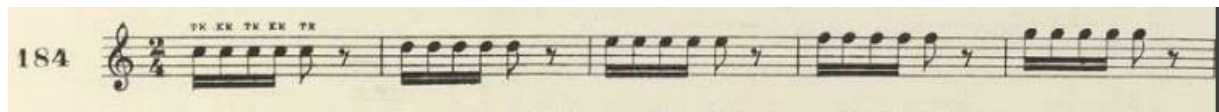


Şekil 6.6. Crescendo Egzersizi (Leduc, 1923:54)

Metodun üçüncü bölümünde artikülasyon için çalışılması gereken çeşitli dil teknikleri anlatılmıştır. Net bir dil vuruşu için dişlerin arka kısmına yerleştirilen dilin 'te' (tu) hecesi ile güçlü ve kısa bir vuruş yapması gerekir. Böylece bir kemandaki kadar keskin bir staccato elde edilir. Taffanel'in metodunda dil için yazılmış olan ilk egzersiz aşağıdaki şekilde gösterildiği gibidir. Metotta öğrencini bu egzersizleri özenle, temposunu yavaş yavaş arttırarak ve istikrarlı bir artikülasyonla çalışması önerilmiştir.



Şekil 6.7. Te-Re Artikülasyonu İçin Egzersiz (Leduc, 1923:90)



Şekil 6.8. Çift Dil Egzersizi (Leduc, 1923:92)

Bazı eserlerde karşımıza çıkan hızlı pasajlar için tek dilin yetersiz kalması sebebiyle farklı bir artikülasyon çeşidi olan çift dil tekniği ortaya çıkmıştır. Çift dil, 'te-ke te-ke' hecesiyle çalınan ve *acelite*'yi (parmak hızlandırma) geliştirmek için kullanılan bir tekniktir. Bu teknikteki zorluk dilin iki hareketinin de eşit olmasını sağlamaktır. Taffanel'in çift dil için yazdığı egzersizlerin çalışılmaya başlandığı ilk zamanlarda ton kalitesi düşebilir. Öğrenci bu egzersizleri dilin iki hareketinin de eşit olmasına odaklanarak, aynı netliği elde edene kadar çalışmalıdır. Bu sayede dil ve parmakların hızlanması sağlanır ve zor pasajlar rahatça çalınabilir. Bu artikülasyon ve dil çalışmaları Fransız Flüt Okulu kapsamında literatüre eklenen eserlerin farklılıklarını

ortaya koymak adına doğru bir ifadeyle çalınmaları için öğrenciye yardımcı olan önemli egzersizlerdir. Ayrıca dil çalışmalarının farklı heceler ile çalışılmasının amacı karşımıza çıkabilecek her türlü teknik pasajı doğru artiküle edebilmek ve eserin karakterini yansıtabilmektir.

Triole yani üçleme ritmi için ise 'te ke te' hecelerinin kullanıldığı yeni bir kombinasyon geliştirilmiştir (Leduc, 1923:108). Çift dilde 'tu-ku-tu-ku' hecesionaltıklık ya da sekizlik gibi çift sayılara denk gelirken, üçleme gibi tek sayılarda 'tu-ku-tu, tu-tu-ku, da-ga-da, du-gu-du' şeklinde farklı heceler ile çalınır. (Seçkin, 2018:36).



Şekil 6.9. Üçlü Dil Vuruşu Egzersizi (Leduc, 1923:108)

Metottaki dördüncü bölüm günlük uygulanması gereken egzersizlerden oluşmaktadır. Bu egzersizlerin her gün düzenli olarak tekrarlanması bir flütist için çok değerli ve önemli bir çalışmadır. Taffanel metodun en başına öğrenciler için bir çalışma programı eklemiştir. Bu program haftanın günlerine bölünmüş bir çalışma tablosundan oluşur. Öğrencinin bu çalışma düzenine uyması, yararlı olabilmesi ve sonuç vermesi açısından oldukça önemlidir.

	1 ^{er} TIERS	2 ^e TIERS	3 ^e TIERS
Lundi	Gammes Coulées	Arpèges en accords parfaits	Etudes
Mardi	Gammes (Articulations variées)	Trilles - Sons filés	Morceaux
Mercredi	*	Arpèges en accords de 7 ^{me} dominante	Etudes
Jeudi	*	Tierces - Sons filés	Morceaux
Vendredi	*	Intervalles	Etudes
Samedi	*	Arpèges en accords de 7 ^{me} dom ^{le} - Gammes chromatiques - Sons filés	Morceaux

Şekil 6.10. Günlük Egzersiz Önerileri (Leduc, 1923:2)

Pazartesi	Legato Gam	Arpejler	Etütler
Salı	Gam (Farklı Artikülasyonlar İle)	Triller	Parçalar
Çarşamba	"	Dominant 7'li Arpejler	Etütler
Perşembe	"	Üçlü Aralıklar	Parçalar
Cuma	"	Tüm Aralıklar	Etütler
Cumartesi	"	Kromatikler	Parçalar

Günlük teknik çalışma programı; başlangıçta uzun ses üflendikten sonra, dudak ve çene esneklik egzersizleri, dilli ve bağlı tüm gamlar, arpejlerden iki egzersiz, aralık çalışmalarından iki egzersiz, dilli ya da bağlı kromatikler ve son olarak tril egzersizleri ile tamamlanabilir (Seçkin, 2018:37). Bunlara ek olarak, uzun ses ve gam çalışmaları *f* (forte- kuvvetli), *ff* (çift forte-forteden daha kuvvetli), *p* (piyano-hafif)ve *pp* (çift piyano-çok hafif)olarak farklı gürlük dereceleri ile de çalışılmalıdır (Leduc, 1923:111). Metodun dördüncü bölümünde yer alan günlük egzersizler toplamda 17 adettir. Her biri farklı teknikler içeren ve günümüzde hala kullanılan yararlı çalışmalar arasındadır.

Metodun beşinci bölümü, Taffanel'in yazmış olduğu *Vingt-Quatre Etudes Prograssives* (24 İleri Seviyede Etüt) kitabındaki etütlerin teknik özelliklerine dikkat çeken analizlerden oluşmaktadır. Bu etütler metodun içinde yer alan süslemeler, nüanslar, artikülasyonlar gibi farklı teknik özelliklerin melodik yapılar üzerinde gösterilmiş örnekleridir. Öğrencinin gelişmesinde etkili bu etütler aynı zamanda metotta anlatılan tekniklerin rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır.

Altıncı bölüm olan *Douze Grandes Etudes De Virtuosité* (12 Virtüöz Etüt) bölümündeki etütler flütçünün virtüözik anlamda kendini en iyi seviyeye taşıyabileceği ve Taffanel'in metotta açıkladığı dil teknikleri, legato, atlamalar ve nefes yerleri gibi önemli teknik unsurları içeren etütlerdir.

Taffanel bir sonraki bölümde flüt repertuarında önemli olan bir takım eserlerin çalım stillerine yer vermiştir. Bunlar Taffanel'in kendisinin seçtiği eserlerin belirli bölümlerinden oluşan, çalma stillerine dikkat çekmek ve örnek gösterilmek için metoda eklenmiş olan eserlerdir. Buradaki amaç farklı dönemlere ve stillere ait eserlerin nasıl yorumlanması gerektiğini göstermektir. Bu yüzden *Barok*, *Klasik*, *Romance* (romantik), *Nocturne* (gece müziği), *Gigue* (İrlanda kökenli bir dans) gibi farklı stiller içeren eser örneklerine yer vermiştir. Bu bölümde kendisinin Mozart'ın re majör ve sol majör konçertoları için yazdığı kadanslar da yer almaktadır (Seçkin, 2018:53). Bu bölümde Taffanel'in en çok üstünde durduğu konu nefes olmuştur. Çünkü nefes, her türlü çalım stilinde ve bir eserin dinleyiciye aktarımındaki en önemli unsurlardan biridir. Fiziksel olarak ihtiyaç duyulmasa bile, bazen ifade gücü ve duygu aktarımı için nefes almaya gerek duyulabilir. Ayrıca, nefes yerleri belirtilmemiş olan eserlerin analizi iyi yapılmalıdır. Böylece flütist, çaldığı eserin en tatmin edici yorumuna ulaşabilir. Doğru nefes yeri tercihini izleyen bir diğer önemli nokta ise, alınan nefesin mümkün olduğunca dinleyiciye hissettirilmeden alınmasıdır. Nefes flütün ruhu ve flüt çalma sanatının doruk noktasıdır. Bir eseri çalarken dudaklar, dil ve parmaklar nefesin yardımcıları görevini görür. (Leduc, 1923:184-185).

Metodun son bölümü olan sekizinci bölüm ise önemli orkestra sololarındaki zor pasajların incelenmesinden oluşur. Bu bölüm flüt edebiyatı için birçok yönden verimli ve etkili

olmuş orkestra eserlerinin derlenmesi amaçlanarak, bütün flütçüler için bir rehber olması düşüncesiyle oluşturulmuştur. Klasik ya da modern müzikte ifade ve teknik zorluklarla başa çıkmaya yardım edecek olan bu çalışma, operalarda ve senfoni orkestralarında çalan genç flütistlere karşılarına çıkabilecek riskli pasajları rahatça çalabilmeleri açısından da yardımcı olacaktır.

Taffanel'in bu bölümde yer verdiği orkestra soloları L. van Beethoven *Leonore* Uvertür ve *Eroika*, H. Berlioz *La Damnation De Faust*, G. Bizet *Carmen Entract*, C. Debussy *Prelude a L'Après - Midi D'un Faune*, F. Mendelssohn *Bir Yaz Gecesi Rüyası Scherzo*, W. A. Mozart *Sihirli Flüt Uvertür*, H. Rabaud *Maroup*, M. Ravel *Dafnis ve Chloe* Suitleri, N. Rimsky-Korsakov *Fairy-Tale* (Skazka) op. 29, *Scheherazede*, G. Rossini *Guillaume Tell* Uvertürü, Y. Strauss *Symphoni Domestique*, A. Thomas *Mignon* ve Wagner *Le Crepuscule Des Dieux, Siegfried İdil* gibi eserlerdir.



7. MOURCEAUX IMPOSÉ GELENEĞİ VE ÖNEMİ

Paris Konservatuvarı'nda gelişen Fransız Flüt Okulu'nun yanı sıra o dönemi temsil eden oluşumlardan biri de *Morceaux Imposé* (zorunlu parça) geleneğiydi. Bu gelenek 19. yüzyılda ortaya çıktı. Zorunlu parçalar öğrencilerin Paris Konservatuvarı'nda *Concours de Prix* (yarışma) adı verilen mezuniyet sınavlarında çalmaları zorunlu tutulan ve öğrencinin seviyesini belirleyen nitelikte eserlerdi. Taffanel'in Paris Konservatuvarı'nda öğretmen olmasıyla birlikte bu gelenek yeniden yapılandı ve zorunlu parçalar dönemin bestecileri tarafından yeni yazım stilleriyle yazılmaya başlandı. Böylelikle flüt, solo enstrüman olarak daha popüler hale geldi.

Morceaux Imposé geleneği kapsamında yazılan eserlerin en önemli özelliklerinden biri de bu eserlerin Taffanel, Gaubert ve Moyse gibi Fransız Flüt Okulu'nun önemli öğretmenlerine ithaf edilerek, bunun partiyonlar üzerinde de belirtilmiş olmasıdır. Bu eserler yapı olarak benzerlik gösteren ve virtüöziteyi ön plana çıkartmak amacıyla yazılan eserlerdir. En önemli özelliklerinden bir diğeri de öğrenciye çalacağı zamandan dört hafta önce verilmeleri ve daha önce çalınmamış olmalarıdır. Böylece her öğrenci eseri eşit bir zaman zarfında çalışır ve yorum seviyeleri ise jüri tarafından değerlendirilirdi. Bu parçalar teknik ve müzikal zorluklar içeren ve öğrencinin sınırlarını zorlayarak kendi becerisini ortaya koyabileceği nitelikte parçalardır.

Flüt edebiyatında önemli bir yeri olan Morceaux Imposé'ler, literatürde *Morceau de concours* (yarışma parçası) olarak geçmektedir. Taffanel'in bu parçaları flüt repertuarına kazandırmasındaki rolü çok büyüktür. Taffanel, dönemin yaşayan bestecilerini bu parçaları bestelemeleri için teşvik ederek, Altés ve Tulou zamanında var olan solo eserlere göre daha modern bir müzik anlayışıyla yazılmasına vesile oldu. Bu eserler genellikle konservatuvar müdürünün besteciye sipariş vermesi üzerine yazılıyordu. Ayrıca sadece flüt repertuarı değil, diğer tahta üflemeli ve bakır enstrümanlar için de Paris Konservatuvarı'nda yetkin olan kişilere fikir vererek bu enstrümanların repertuarlarına da daha modern stilde yazılmış eserler eklenmesini sağladı ve bu sayede yönetmelik yeniden biçimlendirilmiş oldu (Blakeman, 2005:186-187). Taffanel 1907 yılında kendi Morceaux Imposé'sini yazmaya karar verdi ve *Andante Pastoral & Scherzettino* adlı eserini yazdı. Bu eser flütçüye, gösteriş ve abartıya gerek olmadan kendini ve müziği ifade edebilme fırsatı veren bir müzik oldu. Taffanel'in yazdığı bu parça, geniş bir duygu yelpazesine sahip ve sağlam bir teknik beceri gerektiren bir eserdir (Alıcı, 2010:28).

Morceaux Imposé geleneği 1894 yılından itibaren Paris Konservatuvarı'ndaki flüt öğretmenleri dışında başka bestecilerin yazdığı eserler ile devam etti. Bu eserler 1900'lü yıllara gelindiğinde stil, form, zorluk ve uzunluk derecesi olarak çeşitlilik göstermeye başladı. Duygulu ve romantik formda yazılan bu solo eserler genellikle iki bölümden oluşuyordu. İlk bölümü yavaş tempoda, ikinci bölümü ise daha teknik özellikler içeren hızlı tempoda yazılan eserlerdi (Cook, 1991:53-54). Günümüzde hala hem ulusal hem uluslararası platformlarda zorunlu parça

olarak istenen ve flüt repertuarının önemli bir kısmını oluşturan bu eserler sayesinde repertuar ciddi ölçüde zenginleşmiştir. 1834 yılından 1997 yılına kadar çalınmış Fransız besteciler tarafından yazılan zorunlu parçaların kronolojik sıralaması aşağıda verilen tablodaki gibidir:

Tablo 7.1.Paris Konservatuvarı'nın Zorunlu Eser Listesi (1824-1997)

Yıl	Besteci	Mourceau de Concour
1824	Berbiguier, Benoit	Fifth Concertino
1832	Tulou, Jean-Louis	Solo
1835	Tulou, Jean-Louis	Solo
1837	Tulou, Jean-Louis	Solo
1838	Tulou, Jean-Louis	Grand Solo
1839	Tulou, Jean-Louis	Grand Concerto
1840	Tulou, Jean-Louis	Sixth Grand Solo
1841	Tulou, Jean-Louis	Concerto
1842	Tulou, Jean-Louis	Grand Solo
1843	Tulou, Jean-Louis	Solo
1844	Tulou, Jean-Louis	Tenth Solo
1845	Tulou, Jean-Louis	Eleventh Solo
1846	Tulou, Jean-Louis	Twelfth Solo
1847	Tulou, Jean-Louis	Thirteenth Solo
1848	Tulou, Jean-Louis	Solo
1849	Tulou, Jean-Louis	Fourteenth Solo
1850	Tulou, Jean-Louis	Thirteenth Solo
1851	Tulou, Jean-Louis	Fantaisie, No. 99
1852	Tulou, Jean-Louis	Eleventh Solo
1853	Tulou, Jean-Louis	Marco Spada Üzerine Fantazi
1854	Tulou, Jean-Louis	Thirteenth Solo
1855	Tulou, Jean-Louis	Twelfth Solo
1856	Tulou, Jean-Louis	Fantaisie
1857	Tulou, Jean-Louis	Thirteenth Solo
1858	Tulou, Jean-Louis	Plaisir d'amour Op. 107
1859	Tulou, Jean-Louis	Fifteenth Solo
1860	Tulou, Jean-Louis	Fifth Concerto
1861	Altés, Henri	Solo
1862	Lindtpainter, Peter	Grand Concerto Pathétique

1863	Tulou, Jean-Louis	Third Grand Solo
1864	Dorus, Vincent	Concertini de C. G.Reissiger
1866	Tulou, Jean-Louis	Fourth Concerto
1868	Tulou, Jean-Louis	Thirteenth Solo
1869	Tulou, Jean-Louis	Twelfth Solo
1870	Altés, Henri	Second Solo
1872	Tulou, Jean-Louis	First Solo
1873	Altés, Henri	Sixth Solo
1874	Altés, Henri	Third Solo, A Major
1875	Altés, Henri	Fourth Solo, A Major
1875	Altés, Henri	Fourth Solo, A Major
1876	Tulou, Jean-Louis	Second Solo, G Major
1877	Altés, Henri	Third Solo, A Major
1878	Altés, Henri	First Solo
1879	Tulou, Jean-Louis	Fifth Solo
1880	Altés, Henri	Fifth Solo
1881	Tulou, Jean-Louis	Eighth Solo
1882	Altés, Henri	Seventh Solo
1883	Tulou, Jean-Louis	Fourth Solo
1884	Altés, Henri	Eighth Solo
1885	Tulou, Jean Louis	Fifth Solo
1886	Altés, Henri	Ninth Solo
1887	Demersseman, Jules	First Solo
1888	Altés, Henri	Tenth Solo
1889	Tulou, Jean-Louis	Eleventh Solo
1890	Tulou, Jean-Louis	Third Solo
1891	Demersseman, Jules	Second Solo
1892	Tulou, Jean-Louis	Seventh Solo
1893	Altés, Henri	Eighth solo, a minor
1896	Demersseman, Jules	Sixth Solo
1898	Faure, Gabriel	Fantaisie
1899	Duvernoy, Alphone	Concertino
1900	Demersseman, Jules	Sixth Solo de Concert, "Italien"
1901	Ganne, Louis	Andante et Scherzo
1902	Chaminade, Cecile	Concertino, Op. 107

1903	Perilhou, Albert	Ballade
1905	Ganne, Louis	Andante et Scherzo
1906	Gaubert, Philippe	Nocturne et Allegro Scherzando
1907	Taffanel, Paul	Andante Pastorale et Scherzettino
1908	Bxisser, Henri	Prelude et Scherzo, Op.35
1909	Mouquet, Jules	Eglogue, Op. 29
1910	Perilhou, Albert	Ballade
1911	Georges, Alexandre	A La Kasbah!
1912	Moreau, Leon	Dans La Foret Enchantee
1913	Hüe, Georges	Fantezi
1915	Büsser, Henri	Sicilienne, Op. 60
1916	Faure, Gabriel	Fantaisie
1919	Büsser, Henri	Theme Varie
1920	Gaubert, Philippe	Fantaisie
1922	Aubert, Louis	Introduction et Allegro
1923	Gaubert, Philippe	Nocturne et Allegro Scherzando
1924	Delmas, Marc	Incantation et Danse
1925	Faure, Gabriel	Fantaisie
1926	d'Ollone, Max	Andante et Allegro En Style Ancien
1927	Grovlez, Gabriel	Romance et Scherzo
1928	Gaubert, Philippe	Ballade
1931	Mazellier, Jules	Divertissement Pastoral
1932	Gaubert, Philippe	Fantaisie
1934	Ibert, Jacques	Concerto, (Mvt. 3)
1936	Le Boucher, Maurice	Ode a Marsyas
1937	Büsser, Henri	Prelude et Scherzo, Op.35
1939	Ganne, Louis	Andante et Scherzo
1941	Gaubert, Philippe	Fantaisie
1942	Bozza, Eugene	Agrestide, Op. 44
1943	Dutilleux, Henri	Sonatine
1944	Jolivet, Andre	Chant de Linos
1945	Tomasi, Henri	Concertino in E Major
1946	Sancan, Pierre	Sonatine
1947	Martelli, Henri	Fantaisiestück

1948	Brun, Francois-Julien	Andante et Scherzo
1949	Passani, Emile	Concerto in A Major
1950	Pepin, Andre	Impromptu
1952	Messiaen,	Olivier Le Merle Noir
1953	Dupont, Jacque	Aulos, Op. 37
1954	Rueff, Jeanine	Diptyque
1955	Boutry, Roger	Concertino
1957	Brun, Frangois-Julien	Pastorale d'Arcadie
1958	Gallon, Noel	Improvisation et Rondo
1960	Casadesus, Robert	Fantaisie Roussel, Albert Pan (Joueurs de flute)
1961	Cortese, Luigi	Introduzione et Allegro, Op.40
1962	Chaynes, Charles	Variations sur un Tanka
1963	Petit, Pierre	Petite Suite
1964	Aubin, Tony	Concertino dell'Amicizia
1965	Hugon, Georges	Sonate (Larghetto and Final)
1966	Pascal, Claude Rivier-Jean Pierre	Sonate Brève en Deux Mouvements Ballade
1967	Hubeau, Jean	Idylle
1968	Keller, Ginette	Chant de Parthenope
1969	Bondon, Jacques	Movement Choregraphique
1970	Merlet, Michel	Chaconne
1971	Constant, Marius	Pour Flute et Un
1972	Charpentier, Jacques	Esquisse
1973	Benaud, Alain	(Adagio and Rondo) Incantation et Dans
1974	Brenet, Therese	Pantomime
1975	Raieau, Michel	Dialogue avec L'oiseau
1976	Nigg, Serge	Piece pour flute
1977	Devienne, Francois	Concerto No. 7 in E minor, (Mvts. 2&3)
1978	Constant, Maruis	Neuf Pibces Pour Flute
1979	Petit, Pierre	Quinze
1980	Casterede, Jacques	Rondo in D (Cadenza by Rampal)
1981	Delerue, George	Diptyque
1982	Defaye, Jean-Michel Devienne, Frangois	Contrastes Concerto No. 7 in E minor (Mvts. 2 & 3)

1983	Bleuse, Marc	Plains Chants
1984	Ancelin, Pierre	Daphne
1985	Boulez, Pierre	Sonatine
1986	Renaud, Francois	Recit, Pour Flute
1987	Boulez, Pierre Tulou, Jean-Louis Godard, Benjamin Demersseman, Jules	Transitoire VII Grand Solo No. 3, Op. 74 Suite, Op. 116 Sixth Solo de Concert "Italien"
1988	Nodaira, Ichiro	La Nuit sera Blanche et Noire
1989	Messiaen, Olivier	Le Merle Noir
1990	Takemitsu, Toru	Voice For Solo Flute
1996	G. Reibel	Eoliennes pour Flûte et Piano
1997	M. Reverdy	Am Stram Gram

SONUÇ

Flüt, bir enstrüman olarak geçmiş yüzyıllardan günümüze kadar gelen süreçte fiziksel yapısı, çalım stilleri ve eğitimi açısından kayda değer bir değişim ve gelişim göstermiştir. Tarihinde Alman, İngiliz, İtalyan ve Fransız gibi farklı kültürlerin ekollerini barındıran flüt eğitimini ve literatürünü derinden etkileyen en önemli oluşum ise Fransız Flüt Okulu olmuştur. Flüt tarihinde büyük yeri olan Fransız flüt sanatçısı Paul Taffanel'in önderliğinde doğan bu ekol ile birlikte, Taffanel'in flüt eğitimine öğretmen ve besteci kimlikleriyle de katkı sağlaması sonucunda, eğitimlik algısı metotlar ve modern eser yazım stillerinin etkisiyle kökten bir değişime uğramıştır.

Araştırmalarım doğrultusunda Taffanel'in yetiştirdiği öğrencilerin, Fransız Flüt Okulu adı altında gelişen eğitim sisteminin önemli bir parçası oldukları ve bu sistemin yaygınlaşmasında büyük rol oynadıkları sonucuna varılmıştır. Bu öğrenciler Taffanel'den aldıkları metodik eğitim sayesinde, yaptıkları çalışmalarda sınırlarını zorlama fırsatı bulmuş ve böylece kendi yetiştirdikleri öğrencilere de bu anlayışı aktarma şansı elde etmişlerdir. Taffanel ile yetişmiş ve Fransız Flüt Okulu'nun temsilcileri haline gelmiş en önemli isimler G. Barrère, L. Fleury, P. Gaubert ve M. Moyse olmuştur.

Öte yandan flüt tarihi için bir dönüm noktası olan ve Fransız Flüt Okulu'nda da oldukça önemli bir yer edinen Theobald Böhm'ün geliştirdiği Böhm sistem flütler sayesinde, Paris Konservatuarı'nın flüt eğitmenleri kariyerlerinde en üst seviyelere ulaşmış ve onların izinde dönemin yetiştirdiği flüt öğrencileri de aldıkları eğitimi destekleyen bir enstrüman ile çalışma fırsatı yakalamışlardır. Böhm'ün tasarladığı yeni flüt sistemi üzerine, dönemin birçok flüt öğretmeni bu sistemin anlaşılabilirliği ve öğrencilere yol göstermesi için metotlar yazmıştır. İncelemelerim sırasında Böhm sistem flütün en önemli teknik özelliklerinden biri olan kromatik parmak sistemi ve yeni yazım stillerine olan elverişliliği sayesinde flüt literatürünün gelişimine büyük etki sağladığı gözlemlenmiştir.

Taffanel ise, flütün temel çalışma yöntemlerinden başlayıp virtüözite çalışmalarına kadar uzanan kapsamlı bir metot geliştirmeyi amaçlamıştır. Gaubert, Taffanel öldükten sonra onun isteği üzerine metodu tamamlayarak, Taffanel'in varisi haline gelmiştir. Taffanel ve Gaubert'in ortak çalışması olan bu metot flüt çalımıyla ilgilenen herkes için bir rehber olmuştur.

Fransız Flüt Okulu ile birlikte gelişen ve flüt repertuarının günümüzdeki haline ulaşmasını sağlayan en önemli unsur Paris Konservatuarı'nda doğan Morceaux Imposé geleneği olmuştur. Araştırmalarım sırasında Morceaux Imposé adı altında yazılmış eserlerin flüt yorumuna yeni bir boyut kazandırdığı tespit edilmiş; flütün, bu eserler sayesinde orkestralarda ve oda müziklerinde tercih edilmiş ve bunun yanı sıra solo bir enstrüman olarak ön plana çıkmış olduğu sonucuna varılmıştır.

KAYNAKLAR

- [1]. Ahmad, P. J. (1980). *The Flute Professors Of The Paris Conservatoire From Devienne To Taffanel, 1795-1908*. Yüksek Lisans Tezi, North Texas State University, Denton, Texas.
- [2]. Alici, S. (2010). *Paul Taffanel ve Morceaux Impose Geleneği*. Sanatta Yeterlik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- [3]. Blakeman, E. (2005). *Taffanel Genius Of The Flute*. New York: Oxford University Press.
- [4]. Boehm, T. (1908). *The Flute And Flute Playing In Acoustical, Technical, And Artistic Aspects*. (D. C. Miller, Trans.). Ohio: Cleveland. (Original work published 1871).
- [5]. Böhm, T. (1882). *An Essay On The Construction Of Flutes, Giving A History And Description Of The Most Recent Improvements*. London: Rudall, Carte & Co.
- [6]. Camp, C. E. (1997). *The Publications Of Marcel Moyse: An Annotated Survey With Biographical Contexts And Pedagogical Commentary*. Doktora Tezi, University Of Missouri-Kansas City, Kansas, Missouri.
- [7]. Cook, K. R. (1991). *The Paris Conservatory And The "Solos de Concours" For Flute, 1955*. Doktora Tezi, The University Of Wisconsin-Madison, Wisconsin.
- [8]. Dahmer, F. M. R. (2017). *The Influences of the French Flute School on Brazilian Flute Pedagogy*. Doktora Tezi, The University of Southern Mississippi, Mississippi.
- [9]. Davis, N. (2014). *The Development of the Boehm System on the Virtuositic Flute and its Impact on Modern Flute Music*. Yüksek Lisans Tezi, California State University, Northridge.
- [10]. Debost, M. (2002). *The Simple Flute From A to Z*. New York: Oxford University Press.
- [11]. Dorgeuille, C. (1983). *The French Flute School 1860-1950*. Bungay, Suffolk: The Chaucer Press.
- [12]. Fair, D. B. (2003). *Flutist's Family Tree: In Search Of The American Flute School*. Doktora Tezi. The Ohio State University, Ohio.
- [13]. Gabaron, N. (2005). *L'enseignement de la flûte traversière, histoire de la constitution d'une discipline d'excellence en France, Memoire de Pédagogie*. Cefedem Rhône-Alpes, Lyon.
- [14]. Glick, D. (2014). *Paul Taffanel and the Constructions of the French Flute School*. Yüksek Lisans Tezi, The University of Kansas, Kansas.
- [15]. Hepyücel, C. (2009). *19. Yüzyıldan Günümüze Fransız Ekolü ve Marcel Moyse'un Dünya Flüt Sanatına Etkileri*. Sanatta Yeterlik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- [16]. Jean Louis Tulou 22 Nisan 2018 tarihinde <https://www.alamy.com/stock-photo-jean-louis-tulou-by-henri-grevedon-132851503.html> adresinden alınmıştır.
- [17]. Lattimore, L. I. (1987). *Les Morceaux De Concours De Flûte Du Conservatoire De Paris: A Structural Comparison of Selected Works of Jean-Louis Tulou And Joseph-Henri Altés: A Lecture Recital, Together with Three Recitals of Selected Works of Mozart, Halffter, Gaubert And Others*. Doktora Tezi, The North Texas State University, Denton, Texas.

- [18]. Leduc, A. (Ed.). (1923). *Taffanel & Gaubert Méthode Complète de FLÛTE*. Paris: Editions Musicales.
- [19]. Lorenzo, L. (1992). *My Complete Story Of The Flute*. Texas: Texas Tech University Press.
- [20]. McCutchan, A. (1994). *Marcel Moyse Voice of the Flute*. Portland, Oregon: Amadeus Press.
- [21]. McVinney, B. D. (1994). *Paul Taffanel and the reinvention of the flute playing for the twentieth century*. Doktora Tezi, The University of Texas at Austin, Austin.
- [22]. Raposo, J. A. (2007). *Defining The British Flute School: A Study of British Flute Performance Practice 1890-1940*. Doktora Tezi, The University Of British Columbia, Kanada.
- [23]. Sarıboğa, B. (2011). *"Theobald Boehm" ve Boehm Sistemi Flüt Enstrümanında Dönüm Noktası*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- [24]. Schulze-Johnson, V. (1992). *Boehm's cylindrical flute of 1847: A Study of its evolution, its improved performance characteristics, and its major proponents*. Doktora Tezi, New York University, New York.
- [25]. Seçkin, E. M. (2018). *19. Yüzyılın Önemli Bestecisi ve Flüt İcracısı Paul Taffanel'in "Complete Flute Method'unun Flüt Eğitim Repertuarındaki Önemi*. Sanatta Yeterlik Tezi. Eskişehir Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- [26]. Shaw, M. (2014). *The 'Nicholsonian Effect': Aspects of 'Tone' In Early Nineteenth-Century Flute Performance Practice In England, With Particular Reference To The Work of Charles Nicholson (1795-1837)*. Doktora Tezi. University of Birmingham, UK.
- [27]. Taffanel, P. (1907). *Andante Pastoral et Scherzettino*. Paris: Enoch&Cie. , n.d.
- [28]. Toff, N. (1996). *The Flute Book*. New York: Oxford University Press.
- [29]. Waddell, R. L. (2002). *Marcel Moyse Between Two Centuries: Examining Early Twentieth-Century French Flute Performance Practice Through Recordings*. Doktora Tezi, University of Nebraska, Lincoln, Nebraska.
- [30]. Wye, T. (1993). *Marcel Moyse An Extraordinary Man*. Cedar Falls, Iowa: Winzer Press.

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Bahar Salami

Doğum tarihi ve yeri: 22 Mayıs 1992, Sakarya

E-mail: maverabahar@gmail.com

EĞİTİM

Lisans (2011-2016) Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Lisans (2013-2014) Conservatorio di Musici Giacomo Puccini

Lise (2008-2012) Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Ortaokul (2004-2008) Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

MESLEKİ DENEYİMLER

2006 Flüt Tekniği ve Sonoritesi Programı-Bülent Evcil, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Adana

2006 Gülşen Tatu Masterclass-Flüt Tekniği, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mersin

2007 Kathleen Rudolph Masterclass Programı, Çukurova Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Adana

2008 Başak Ersöz Flüt Masterclass, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mersin

2009 Eklisia Yaz Müzik Okulu-Flüt Masterclass Programı, Bodrum

2010 Sibel Kumru Pensel Masterclass, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mersin

2013 Mario Caroli Masterclass, Conservatorio di Musici Giacomo Puccini, La Spezia, İtalya

2015 Balıkesir 12. Ulusal Flüt Yaz Okulu, Halit Turgay-Başak Ersöz, Balıkesir

2015 Andreas Blau Flüt Ustalık Kursu, Mersin Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Mersin

2015 Kemal Rastgeldi Oda Müziği Yarışması, 3.lük ödülü

2016 1. Akdeniz Oda Müziği Yarışması, 2.lük ödülü